

T.C.
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**HALK EĞİTİMİ MERKEZLERİNDE AÇILAN KURLARA
KURSIYERLERİN KATILMA NEDENLERİ VE MEMNUNİYET
DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: HOZAT HALK EĞİTİMİ MERKEZİ ÖRNEĞİ**

Attila BULUT

YÜKSEK LİSANS TEZİ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

DANIŞMAN
Doç. Dr. Sabit MENTEŞE

TUNCELİ-2023

T.C.
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**HALK EĞİTİMİ MERKEZLERİNDE AÇILAN KURLARA
KURSIYERLERİN KATILMA NEDENLERİ VE MEMNUNİYET DÜZEYLERİNİN
İNCELENMESİ: HOZAT HALK EĞİTİMİ MERKEZİ ÖRNEĞİ**

Attila BULUT
(20001206)

YÜKSEK LİSANS TEZİ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

DANIŞMAN
Doç. Dr. Sabit MENTEŞE

TUNCELİ-2023

T.C.
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**HALK EĞİTİMİ MERKEZLERİNDE AÇILAN KURLARA
KURSIYERLERİN KATILMA NEDENLERİ VE MEMNUNİYET
DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: HOZAT HALK EĞİTİMİ MERKEZİ ÖRNEĞİ**

**Attila BULUT
YÜKSEK LİSANS TEZİ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI**

Bu tez 13/01/2023 tarihinde aşağıdaki jüri üyeleri tarafından **oybirliği** ile kabul edilmiştir.

İmza

Ünvanı Adı SOYADI
Prof. Dr.
Murat GÖKALP
Ağrı İ. Çeçen Üniversitesi
BAŞKAN

İmza

Ünvanı Adı SOYADI
Doç. Dr.
Sabit MENTEŞE
Munzur Üniversitesi
DANIŞMAN

İmza

Ünvanı Adı SOYADI
Dr. Öğr. Üyesi
Hüseyin ÇAĞLAYAN
Munzur Üniversitesi
ÜYE

Bu tez, Enstitümüz Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı'nda hazırlanmıştır.

Doç. Dr. Murat KORUNUR
Enstitü Müdürü

NOT: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı “Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu”ndaki hükümlere tabidir.

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçları kabul ettiğimi bildiririm.

İmza
Attila BULUT

Danışman
Doç. Dr. Sabit MENTEŞE

TEŞEKKÜR

Bu tez çalışmasında; Halk Eğitimi Merkezlerinde Açılan Kurslara Kursiyerlerin Katılma Nedenleri ve Memnuniyet Düzeyleri, Hozat Halk Eğitimi Merkezi yönünden incelenmiştir.

Tezin hazırlanmasının her aşamasında tecrübe ve sabrıyla çalışmayı destekleyen ve yönlendiren danışman hocam Sayın Doç. Dr. Sabit MENTEŞE'ye, ilgilerini, iyi niyetlerini ve önerilerini göstermekten kaçınmayan Munzur Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalının değerli hocalarına, araştırmaya katılan tüm kursiyerlere, sonsuz teşekkürlerimi belirtirim.

Attila BULUT
TUNCELİ-2023

İÇİNDEKİLER

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ	I
TEŞEKKÜR.....	II
İÇİNDEKİLER.....	III
TABLolar LİSTESİ.....	IV
RESİMLER LİSTESİ.....	V
KISALTMALAR LİSTESİ.....	VI
ÖZET.....	VII
ABSTRACT	VIII
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.4. Problem Cümlesi.....	4
1.5. Alt Problemler.....	4
1.6. Sayılıtlar	4
1.7. Sınırlılıklar	5
2. ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR... 6	6
2.1. Kuramsal Çerçeve	6
2.1.1. Eğitim.....	6
2.1.2. Yaygın eğitim	8
2.1.3. Yetişkin eğitimi.....	9
2.1.4. Hayat/Yaşam boyu öğrenme.....	10
2.1.5. Türkiye’de hayat boyu öğrenme	11
2.1.6. Hayat boyu öğrenme kurumları	12
2.2. Halk Eğitimi ve Halk Eğitimi Merkezleri	12
2.2.1. Halk Eğitimi.....	13
2.2.2. Halk Eğitimi Merkezleri	14
2.3. Literatür Taraması.....	18
2.4. Hozat	19
2.4.1. Hozat Halk Eğitimi Merkezi.....	21
3.BULGULAR VE TARTIŞMA	27
3.1. Yöntem.....	27
3.2. Araştırmanın Yöntemi.....	27
3.3. Evren ve Örneklem.....	27
3.4. Veri Toplama Araçları	30
3.4.1. Kurslara katılma nedenleri/sebepleri anketi	30
3.4.2. Kursiyer memnuniyeti anketi	31
3.4.3. Verilerin analizi.....	31
3.4.4. Bulgular	32
4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	41
4.1. Tartışma.....	41
4.2. Sonuç.....	43
4.3. Öneriler	44
5. KAYNAKLAR.....	45
ÖZGEÇMİŞ	
EKLER	

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 2.1. Yıllara göre açılan kurslar ve bu kurslara katılan kursiyer sayısı	22
Tablo 2.2. 01.01.2022-31.12.2022 tarihleri arası; Tunceli il geneli kurs-kursiyer sayıları ve yararlanma oranı ile Türkiye Ortalaması.....	23
Tablo 2.3. 01.01.2022-31.12.2022 tarihleri arasında Tunceli il merkezi ve ilçelere göre, kurs-kursiyer sayıları ile nüfusa göre yararlanma oranları.	23
Tablo 3.1. Hozat Halk Eğitimi Merkezi kurs ve kursiyer sayısı (01.01.2022-30.06.2022)	28
Tablo 3.2. Örneklem grubuna ait kişisel bilgilerin frekans ve yüzde dağılımı: (n=352)	29
Tablo 3.3. Ölçeklerden alınan puanlar değerlendirilirken referans alınan aralık değerleri	31
Tablo 3.4. Kursiyerlerin halk eğitimi merkezlerinin açtıkları kurslara katılma nedenleri betimsel istatistikleri (n=352).....	32
Tablo 3.5. Memnuniyet düzeyi betimsel istatistikler	34
Tablo 3.6. Kursa katılma nedenleri ve kurstan memnuniyet ölçek puanları için pearson momentler korelasyon analiz sonucu	36
Tablo 3.7. Kursiyerlerin kursa katılma nedenleri ve kurstan memnuniyet düzeylerinin cinsiyete göre farkın anlamlılığı için analiz sonuçları.....	37
Tablo 3.8. Medeni durumuna göre farkın anlamlılığı için analiz sonuçları	38
Tablo 3.9. Halk Eğitimi Merkezinin açtığı kursa katılıp katılmamaya göre farkın anlamlılığı için analiz sonuçları.....	38
Tablo 3.10. Kurs türüne göre farkın anlamlılığı için analiz sonuçları.....	39
Tablo 3.11. Kursiyerlerin kursa katılma nedenleri ve kurslardan memnuniyetleri anket puanlarının eğitim düzeylerine göre anova sonuçları.....	40

RESİMLER LİSTESİ

Resim 2.1. Hozat'tan Bir Görünüm (2022)	21
Resim 2.2. Hozat Halk Eğitimi Merkezinden Bir Görünüm	24
Resim 2.3. Hozat Halk Eğitimi Merkezi Cacım Sergisinden Bir Görünüm.....	25
Resim 2.4. Hozat Halk Eğitimi Merkezi Yıl Sonu Sergisinden Bir Görünüm.....	25
Resim 2.5. Hozat Halk Eğitimi Merkezi Yıl Sonu Sergisinden Bir Görünüm.....	26
Resim 2.6. Kursiyerlerin Ürettiği El Emeği Göz Nuru Ürünlerden Bir Görünüm.....	26

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	: Avrupa Birliği
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
HEM	: Halk Eğitimi Merkezi
KHK	: Kanun Hükümünde Kararname
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
MEGEP	: Mesleki Teknik Eğitimin Güçlendirilmesi Projesi
OECD	: Ekonomik Kalkınma ve İş birliği Örgütü
RG	: Resmî Gazete
THBÖSB	: Türkiye Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, hayat boyu öğrenme kapsamında Halk Eğitimi Merkezlerinin açtığı kurslara kursiyerlerin katılma nedenleri ile memnuniyet düzeylerini Hozat Halk Eğitimi Merkezi yönünden incelemektir. Araştırmayla var olan durum olduğu gibi tespiti yönelik olduğundan nicel araştırma yaklaşımlarından ilişkisel tarama modelinde desenlenmiştir. Tezin araştırma evrenini, 2021-2022 Eğitim-Öğretim yılında (01.01.2022-30.06.2022 tarihleri arasındaki kurslar) Halk Eğitimi Merkezinde açılan kurslara katılan 767 kursiyer, örneklemini ise bu kursiyerler arasından ulaşılabilen ve basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen 352 kursiyer oluşturmuştur. Veriler Millî Eğitim Bakanlığınca Halk Eğitim Merkezlerinde açılan kurslara katılan kursiyere yönelik hazırlanıp uygulanan “Kursiyer Memnuniyet Anketi” ve “Kursa Katılma Sebepleri/Nedenleri Anketi” aracılığı ile toplanmıştır. Anketler Etik Kurul kararı ve ilgili makamlardan gerekli izinler alınarak uygulanmıştır. Anketlerle elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistiksel teknikler (yüzdelik, frekans, ortalama ve standart sapma), değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesinde Pearson Korelasyon Katsayısı, ilişkisiz üç ya da daha çok örneklem ortalaması arasındaki farkın anlamlılığını test etmek için ise ANOVA’dan yararlanılmıştır. ANOVA test sonuçlarının anlamlı çıkması durumunda ise farkın hangi gruplar arasında olduğuna ilişkin Post Hoc testi uygulanmıştır. Analiz sonucu kursiyerlerin kursa katılma nedenleri puanlarının ortalaması cinsiyet ve eğitim düzeylerine göre anlamlı farklılık gösterirken, kurs türü ile daha önce kursa katılma ve katılmama durumuna göre puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p < .05$). Aynı şekilde kurstan kursiyerlerin memnuniyetleri cinsiyete ve eğitim düzeylerine göre puanları arasında anlamlı bir farklılık çıkmasına karşılık, diğer demografik özellikler yönünden anlamlı bir farklılık çıkmamıştır ($p < .05$).

Sonuç olarak; Halk Eğitimi Merkezinin açtığı kurslara kadın kursiyerlerin daha fazla ilgi duydukları; kursiyerlerin kursa katılma nedenlerine ($\bar{X}=1.5$) ve kurstan memnuniyet ifadelerine kadınların ve erkeklerin orta ($\bar{X}=1.5$) düzeyde katıldıkları, bu düzeylerin beklenen düzeyler olmadığı, bu nedenle Halk Eğitimi Merkezlerinin amaçlarını gerçekleştirmeye uygun niteliklere kavuşturulması için gerekli tedbirlerin mutlaka alınması gerektiği yargısına varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Eğitim, yetişkin eğitimi, hayat boyuöğrenme, halk eğitimi, halk eğitim merkezi

ABSTRACT

Reasons For Attending Courses Opened At Public Education Centers And Examination Of Satisfaction Levels: The Case Of Hozat Public Education Center

For this purpose, Hozat Public Education Center is to examine the lifelong learning scope, the reasons for the participation of the trainees to the courses initiated by the Public Education Centers and the increase in the user density. The situation with the research is designed in the relational scanning model, which is one of the good research approaches, as they are for determination. The research dimensions of the thesis consisted of 767 trainees who attended the courses opened in the Public Education Center in the 2021-2022 academic year (courses between 01.01.2022-30.06.2022), and the research consisted of 352 trainees who could be reached among these trainees and selected by simple random process methods. The data were collected by the Ministry of National Education with the "Trainee Satisfaction Questionnaire" and "Reasons/Reasons for Attending the Course", which were prepared and placed for the trainees attending the courses opened in Public Education Centers. Questionnaires Ethics Committee decision and necessary permissions from the relevant authorities were applied. Descriptive bounds techniques (percentage, frequency, mean and standard deviation) were used in the analysis of data obtained by questionnaires, Pearson Correlation Coefficient in examining the relationship between variables, and ANOVA was used to test the spread of the difference between the mean of three or more unrelated measurements. In the case of ANOVA test results, the Post Hoc test was applied regarding the assumption of which groups the difference was. While the result of the analysis showed the direction of the trainees' reasons for attending the course according to their average gender and educational status, it did not come to a conclusion between the type of the course and their scores according to the rates of attending or not participating in the course before ($p < .05$). Likewise, although the satisfaction of the trainees had a determinant effect between their scores according to gender and education, it did not reach a conclusion within the scope of other demographic characteristics ($p < .05$).

In conclusion; Female trainees are more interested in the courses opened by the Public Education Center; It was concluded that the reasons for participating in the course ($\bar{X}=1.5$) and the expressions of satisfaction with the course of the trainees were moderate ($\bar{X}=1.5$), that these levels were not the expected levels, therefore, necessary measures should be taken to ensure that the Public Education Centers have the qualifications suitable for realizing their goals.

Key Words: Education, adult education, lifelong learning, public education, public training center

1. GİRİŞ

Tezin bu bölümünde, araştırmanın problem durumuna, amacına, alt problemlerine, önemine, araştırmanın problem cümlesine, araştırmanın sayıltılarına ve sınırlılıklarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Eğitim ve öğrenme iç içe geçmiş ve birbirine yakın önemli iki kavramdır. Birincisi bireyin önceden düzenlenmiş ortamlarda ve yine önceden belirlenmiş amaçlar doğrultusunda yetiştirilmesini merkeze alırken, ikincisi yani öğrenme doğumdan önce başlayarak, tüm yaşam sürecince yaşantı ve tekrar sonucu davranışlarda meydana gelen değişimi ifade etmektedir.

Eğitim öğrenmeyi tesadüfi olmaktan çıkartarak, bireyi belli amaçlar yönünden yetiştirmeyi esas alan etkinlikler kümesi olarak da görülebilir. Kesintili olmaktan sürekli olmaya doğru evrimlenen eğitim, önceleri doğal ortamlarda gerçekleşirken, sanayinin insanlık tarihinde yarattığı değişimler ve ortaya çıkardığı yeni toplumsal ilişkiler neticesinde kurumsallaşmış ve özel olarak oluşturulan adına okul denen kurumlarda uygulanmaya başlanmıştır. Örgün ve yaygın olmak üzere iki türünün öne çıktığı eğitimin, örgün ayağını zorunlu ve hiyerarşik eğitim kademeleri oluştururken, yaygın olanını gönüllülük ilkesi temelinde bireyin bilgi, beceri ve eğitim ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla düzenlenmiş eğitim kurumları oluşturmaktadır.

Bilim, teknik ve teknolojiadaki hızlı değişim ve gelişmelerin meydana getirdiği yeni yaşam koşullarına bireylerin uyumu ve onlardan en üst düzeyde verimin elde edebilmesinin önemi, ülkeleri çeşitli tedbirler almaya yöneltmiştir. Örgün eğitim aracılığı ile kazandırılmak istenilen yeterlilikler zaman içinde yenilenmeye ihtiyaç duymaktadır. Yeni yeterliliklerin kazanılması ihtiyacının yanında, çoğu kere örgün eğitimin herhangi bir basamağından ayrılmak durumunda kalmış ya da bu eğitimi hiç almamış yetişkinlerin örgün eğitimin sağlayamadığı iş ve mesleklere ilişkin ihtiyaç duydukları tartışma götürmez bir gerçektir. Yeterlilik, belge ve sertifikalar gibi zorunlu olarak ortaya çıkan durumlar söz konusu olabilmektedir. Böylece bireyler yönünden yeni yaşam koşullarında örgün eğitimi de kapsayan sürekli öğrenme; öğrenmenin temel ve belirleyicisi durumuna gelmiş durumdadır. Özellikle küresel çapta ortaya çıkan yeni iş ve mesleklerin gerektirdiği

yeterlilikleri yerine getirebilme sürekli olarak gelişen dünyada tek tek ülkelerin örgün eğitim kapsamında aldığı tedbirleri de aşmıştır. Nitekim Avrupa Birliği 1996’da hayat boyu öğrenmeyi merkeze alan bir kararla, örgün eğitim dışında da eğitimi ve öğrenmeyi sürekli hale getirmeye yönelik önemli bir adım atma yoluna gitmiştir. Türkiye’nin de Avrupa Birliği (AB) müktesebi kapsamında hayat boyu öğrenme ile ilgili yaptığı değişikliklerin başında; Halk Eğitimi ve devamında “Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü” adı altında yürüttüğü, ancak günün koşullarına göre oldukça sınırlı kalan bu eğitim ve öğrenme faaliyetlerini 2011 yılında 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile “Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü” kapsamına alarak, daha anlamlı ve sürekli hale getirme yönünde önemli adımlar attığı görülmektedir. Türkiye’de hayat boyu öğrenme kapsamında eğitim faaliyetleri Olgunlaşma Enstitüleri ve Açık Öğretim Okulları yanında, Halk Eğitimi Merkezlerince de yürütülmektedir. Bu merkezlerin temel amacı, bireylerin içinde yaşadıkları bilgi toplumuna uyumlu duruma getirmek ve yaşamlarını daha iyi denetim altına alabilmelerine yönelik sosyal ve “ekonomik yaşamın tüm basamaklarında aktif katılımlarına imkân tanımaktır” (Sabancı ve Ocakçı, 2017). Oldukça önemli görev ve sorumluluk altına konulan Olgunlaşma Enstitüleri ve Açık Öğretim Okullarının yanında Halk Eğitimi Merkezlerinin de nitelik ve nicelik bakımından etkili ve yeterli olmaları gerekmektedir. Aynı şekilde bu merkezlerin etkililik ve yeterlilik düzeyleri diğer bir anlamıyla yetişkinlere yönelik verdikleri eğitimin hayat boyunca kendilerine ne düzeyde yarar sağlayacağını da karşılığı olmaktadır. Bu durumun diğer bir ifadesi hayat boyu öğrenme kapsamında Halk Eğitimi Merkezlerince verilen çeşitli kurs ve hizmetlerin kursiyerler/yetişkinler yönünden gerçekte beklentileri ne düzeyde karşıladığı ile yakından ilişkili olmasıdır. Halk Eğitimi Merkezlerinin verimlilik, yeterlilik ve etkililik düzeylerini tespiti yönelik iç ve dış ölçütlere göre farklı yöntemler bulunmaktadır. Bu yöntemlerden Halk Eğitimi Merkezlerinin işleyişi açısından önemli olarak görülen kursiyerlerin kurslara katılma nedenleri ve kurslardan memnuniyet düzeylerinin tespitine yönelik olanıdır. Bu bağlamda araştırmayla araştırmacının imkânları dâhilinde Türkiye ya da bölge genelinde verimlilik, etkililik ve yeterlilikleri ile ilişkili Halk Eğitimi Merkezlerinin verdiği kurslara kursiyerlerin katılma nedenleri ve memnuniyet düzeylerini araştırmanın önemi saklı kalmak kaydıyla, Tunceli ili Hozat ilçesi Halk Eğitimi Merkezi düzeyinde incelenmesi önemli bir problem olarak değerlendirilmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Dünyayı küreselleştiren koşullar insanın bu Yeni Dünya koşullarına nasıl ayak uydurabilecekleri sorununu da güncelleştirmiştir. Bilgi çağı ya da dijital dönüşüm çağı olarak da anılan 21. yüzyıl teknolojik buluşlarla farklı yaşam koşullarını güncelleştirirken, değişen ve gelişen bu yeni teknolojik yeniliklere karşı bireylerin de değişim ve gelişmelere göre kendilerini güncelleştirmelerini gerektirmiştir. Bunun için çok ve çeşitli yol ve yöntemler arasında öne çıkanlardan biri de hayat boyu öğrenmeyi uygulamaya koymaktır. Çoğu kez bireyler kendi imkânlarıyla bunu başaramamaktadır. Bu nedenle bireylerin yalnız başına söz konusu bilgi çağının gerektirdiği yeni yaşam koşullarını edinmede yetersiz kaldıkları noktasında devletler devreye girerek, aldıkları tedbirler sayesinde insan kaynaklarını dirik tutmaya çalışır olmuşlardır. Nitekim 1960'lı yıllarda UNESCO tarafından gündeme getirilen hayat boyu öğrenme, Avrupa Birliğince 1996'da Avrupa Hayat Boyu Öğrenme Yılı kararının alınmasıyla önemine bir kez daha vurgu yapılmıştır.

Kendini geliştirmek, aktif vatandaşlık ve istihdam edilebilirlik özellikleri bütünü oluşturan temel parçalardır. Bu anlamda eğitim ile iş ya da çalışma yaşamı arasında bağ çok daha anlamlı olabilmektedir. Bir taraftan istenilen sayıda işgücü, öte yandan bu işgücünün niteliksel olarak piyasada geçerli işleri yapabilmeye uygun olması aynı zamanda iş dünyası ile eğitim kurumlarını bir araya getirmeye ve iş birliği yapmaya zorunlu hale getirmiştir. Avrupa kısmen de olsa bunu başarmış görünmektedir. Türkiye ise bu yönde önemli sayılabilecek adımlar atmakta ve bazı eğitim kurumlarını bu işle görevlendirmekte ve sorumluluk altına sokmaktadır. Bunlardan öne çıkan kurumların başında Halk Eğitimi Merkezleri gelmektedir (URL-1, 2023). Bu bağlamda araştırmanın amacı Halk Eğitimi Merkezlerinin açtığı kurslara kursiyerlerin katılma nedenleri ve memnuniyet düzeylerinin Hozat ilçesi Halk Eğitimi Merkezi yönünden incelenmesi olarak tespit edilmiştir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Halk Eğitimi Merkezinin açtığı kurslara kursiyerlerin katılma nedenleri ve kurslardan memnuniyet düzeylerini incelemeye yönelik yurt içinde çok sayıda yapılmış araştırma bulunmasına karşılık, Hozat Halk Eğitimi Merkezi yönünden yapılmış böylesi bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Böylece yapılacak araştırma ile elde edilecek bulgular sayesinde Halk Eğitimi Merkezinin mevcut durumu kursiyerler yönünden tespit edilerek,

kursiyerlerin daha nitelikli bir eğitim alabilmelerine yönelik yetkililerin alacağı kararların daha isabetli olmasına önemli katkılar sunması beklenmektedir. Araştırmanın diğer bir önemi ise araştırma ile alanda yapılan çalışmalara literatür bazında sunacağı katkıdır.

1.4. Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi “Halk Eğitimi Merkezlerinde Açılan Kurslara Kursiyerlerin Katılma Nedenleri ve Memnuniyetleri Hozat ilçesi Halk Eğitimi Merkezi yönünden ne düzeydedir?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu amaçla aşağıdaki alt problemlerin yanıtı bulunmaya çalışılmıştır.

1.5. Alt Problemler

1. Halk Eğitimi Merkezinin açtığı kurslara katılma nedenlerine kursiyerlerin katılmaları ne düzeydedir?
2. Halk Eğitimi Merkezinin açtığı kurslardan kursiyerlerin memnuniyetleri ne düzeydedir?
3. Halk Eğitimi Merkezinin açtığı kurslara kursiyerlerin katılma nedenleri ile kurslardan memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. Halk Eğitimi Merkezinin açtığı kurslara kursiyerlerin katılma düzeyleri; cinsiyet, yaş, medeni durum, öğrenim durumu, iş ve meslek durumu ve daha önce Halk Eğitimi Merkezi kurslarına katılıp katılmamaya göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
5. Halk Eğitimi Merkezinin açtığı kurslardan kursiyerlerin memnuniyet düzeyleri; cinsiyet, yaş, medeni durum, öğrenim durumu, iş ve meslek durumu ve daha önce Halk Eğitimi Merkezi kurslarına katılıp katılmamaya göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

1.6. Sayıtlar

Bu araştırmanın sayıtları şu şekilde ifade edilmiştir.

- Araştırmanın örneklemini evreni temsil etmektedir.
- Araştırmanın veri toplama araçları geçerli ve güvenilirlerdir.
- Araştırmaya katılanlar, veri toplama aracında yer alan sorulara içten ve samimice yanıt vermişlerdir.

1.7. Sınırlılıklar

Bu araştırmanın bulguları 01.01.2021 ile 30.06.2022 tarihleri arasında Hozat Halk Eğitimi Merkezi Müdürlüğünce açılan kurslara katılan kursiyerlerin görüş ve algılarıyla sınırlıdır.

2. ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın kuramsal çerçevesine ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Kuramsal Çerçeve

2.1.1. Eğitim

Fidan (2012) insanları belli amaçlara göre yetiştirme, Güvenç (1974) insanoğlunun çocuk veya ergin olarak kendi kültüründe etkinlik kazanması ve eğitim süreci sırasında karşılaştığı bilinçli ve bilinçdışı şartlanmaları olarak tanımlamaktadır. Gramsci (2012) ise eğitimin merkezi kavramını hegemonya olarak ifade etmekte ve eğitimi; hegemonik ilişkinin oluşumu ve sürekliliğinin sağlanması için olmazsa olmaz bir koşulu olarak tanımlamaktadır. Eğitim sözlüğünde ise eğitim, “bireyin içerisinde yaşadığı toplumda uygulama değeri olan yetenek, yöneliş ve diğer davranış örüntülerini kazandığı süreçlerin toplamı olarak tanımlanmaktadır (Demirel ve Ün, 1987).

Freire’nin de tespit ettiği gibi siyasal olarak yansız bir eğitimden bahsetmek mümkün görünmemektedir. Bu bağlamda Freire’ye göre eğitim; ya evcilleştirerek var olan eşitsizlikler içerisinde sessizlik kültürüne uyumu sağlayan bir araç ya da insanların özgürleşmesinde, içinde yaşadıkları toplumda kendi gerçekliklerini eleştirel bir yaklaşımla bakmalarına ve bu gerçekliğin dönüştürmelerine yardım edebilecek temelde bir özgürleşme pratiği rolünü üstlenen bir amaç olmak durumundadır. Dolayısıyla eğitimin, insanı yok sayan, evcilleştiren ve sessizlik kültürüne hapseden bir süreç olmasının aksine, insanlarda toplumsal bilinci ve eleştirel düşünme yeteneğini geliştirip, toplumsal katılımı kolaylaştıran ve gerekli kılan bir olgu olarak görülmesi önemlidir (Freire, 1972). Eğitim, toplumun sahip olduğu olanaklar ile mevcut gücünün dağılımı üzerinde yadsınamayacak bir etkiye sahiptir. Toplumda var olan dengelerin sürdürülmesi ya da yeniden üretilebilmesi için o toplumdaki egemen ideoloji tarafından kullanılan en önemli araçlardan birisidir.

Althusser ise eğitimi, kapitalist sistemde devletin egemen ideolojik aygıtları olarak tanımlamaktadır. Kapitalist toplumun egemen ideolojisi eğitim aracılığıyla bireylere hissettirilmeksizin dayatılmaktadır. Althusser’e göre eğitimin verildiği yer olan eğitim

kurumları ise, var olan toplumsal sınıfların çocuklarını anasınıfından itibaren alarak, çocuğun etkilere en açık olduğu yaşlarda yıllarca egemen ideolojiyle bütünleşmiş tarih, dil, edebiyat gibi becerileri veya yurttaşlık, felsefe, ahlak eğitimi gibi katkısız egemen ideolojiyi yeniden üreterek çocukların zihinlerine işlemektedir. Bu doğrultuda verilen eğitim sonucunda; işçiler ve köylülerin çocukları belirli bir yaştan sonra üretim sistemi içerisinde yer almaktadır (Althusser, 2002). Böyle bir süreçte eğitimin Gramsci ve Freire'nin de üzerinde durduğu gibi siyasa ve ideolojiden yoksun olamayacağı gerçeğinin ise vurgulanması gerekmektedir (Duman, 2007'den Akt., Kaya, 2018, s.15). Menteşe (2013) ise eğitimi, kişilerin belirli konularda bilgi, beceri ve deneyim kazanmalarını sağlamak üzere yetiştirme ve geliştirilmesine yönelik düzenli faaliyetler bütünü ve temel amacının, işgücüne vasıf ve nitelik kazandırarak, üretimde emek faktörünün verimliliğini arttırmak olarak ifade etmektedir.

Daha genel bakıldığında ise eğitimin amacının, bireyleri belirli hedeflere uygun yetiştirme süreci olduğu görülmektedir. Bireylerin davranışlarında bu sürecin, meydana getirdiği değişimin bilgi, birikim, beceri ve yetenekler doğrultusunda olduğu ifade edilmektedir. Burada önemli olan bir diğer nokta ise, eğitimin yalnızca örgün boyutunda oluşturulan okullar ile sınırlı olmadığı, örgün eğitimi tamamlayıcı ve bireyin yaşamında karşılaştığı yeni öğrenmeleri sağlayabilmenin önemli bir aracı olarak önceleri yaygın eğitim, şimdilerde ise hayat boyu eğitim adı altında oluşturulan kurumların sağladığı eğitimi de kapsamış olduğudur. Denilebilir ki yaygın eğitim ya da hayat boyu öğrenme faaliyetleri toplumların bilinen tarihleri kadar eskidir. Ancak sözü edilen eğitimlerin bu kadar öne çıkması ve kurumsallaşmaları ise insanlık tarihi açısından oldukça geç bir dönemde mümkün olabilmiştir. Bakıldığında bu sürecin sanayi devrimiyle yakın bir ilişkisinin olduğu görülmektedir.

Görüldüğü üzere eğitimin tanımı tarihsel kesitler içinde ve bakış açılarına göre farklılık gösterse de özünde bireyleri yetiştirme, yaşama hazırlama, iş ve meslek davranışı ve yeterliliklerini kazandırma, bireylerin kendi başına yeterli olması süreci, sosyalleşmesi ve özgürleşmesi olarak kavramlaştırılmakta ve sorun eğitimin amacında düğümlenmektedir.

21. yüzyıl aynı zamanda tüm alanlarda olduğu gibi eğitim ve öğrenme alanlarında da köklü değişimleri gündeme getirmiştir. Bunun diğer bir anlamı eğitimin giderek öğrenmeye doğru bir evrilme sürecine girmişliğidir. Tam da bu noktada eğitimin belli bir zaman dilimine sığdıramayacağı anlaşılmıştır. Diğer bir ifadeyle yaşam boyu eğitim giderek yerini “yaşam boyu öğrenme” ya da “hayat boyu öğrenmeye” bırakır duruma gelmiştir.

Yaşam boyu eğitim ile hayat ya da yaşam boyu öğrenme birbirine yakın ancak farklı iki ifadedir. "yaşam boyu eğitim" "yaşam boyu öğrenme"ye göre daha dar anlamda bir eğitim sürecini oluşturmaktadır. 1960'larda ilkeleri belirlenen yaşam boyu eğitim, özü itibarı ile mesleki becerilerin yenilenmesine ve kişinin sürekli gelişimine yönelik bir araç olarak görülmüştür. Buna karşılık yaşam boyu ya da hayat boyu öğrenme 1970'lerin başlarında eğitime çok daha geniş değerlerin bağlanması gerektiğini ortaya koymuştur. Öyle ki, sürekli öğrenme tüm eğitim politikalarının anahtarı durumuna gelmişliği böylece açık bir şekilde bürünmüştür (Odabaş ve Polat, 2008; Lengrad, 1985).

Eğitim sistemi olarak tanımlanırken örgün eğitim ve yaygın eğitim üzere iki ana başlık şeklinde sınıflandırılmıştır. Bunların dışında bir de informal eğitim diye adlandırılan ve bireyler yönünden yaşı ve sınırı olmayan doğal ortamda gerçekleşen eğitim türü bulunmaktadır. Örgün eğitim denildiğinde bir anlamda zorunlu eğitim ön plana çıkarken, yaygın eğitim zorunlu olmamasına rağmen, bireylerin kendilerini günün koşulları karşısında yaşadıkları topluma uyumlu hale getirmelerinin zorunlu bir sonucu olarak ortaya çıkan bir eğitim türüdür. Yaygın/sürekli ya da halk eğitimi örgün eğitimin bir tamamlayıcısı olarak hizmet içi ve halk eğitimi olmak üzere iki önemli yapıya sahiptir.

2.1.2. Yaygın eğitim

Eğitim sistemleri içinde; yaygın eğitim insanlık tarihi kadar eski ve süreklilik teşkil eden önemli kavramdır. Kendi doğal yaşam ortamlarında yaparak yaşayarak öğrenmeyi merkeze alan insanoğlu, zamanla yerleşik yapıya geçtikten sonra üretim sürecine bizzat üretici olarak katılmış ve öğrenmesi gereken çokça iş ve mesleki becerileri kendi imkân ve olanakları dâhilinde öğrenmek durumunda kalmıştır. Doğal olan bu öğrenme süreçleri zamana yaşanan gelişmelere karşı yenilmiştir. Örneğin; 1. Sanayi Devrimiyle birlikte eski bilgiler artık yeterli olamamış ve bireyi kendi imkânları ile yetiştirmeyi aşan yeni öğrenmeleri edinmek durumunda bırakmıştır. Çünkü 1. Sanayi Devrimi sonucu ortaya çıkan teknolojiye atılımlar ve beraberinde gelen buharlı makine teknolojisi, girişimcilik ve ticaret hukuku bakımından değişikliklere, sanayi sektörüne yapılan yatırımların büyümesine, kapitalizmin gelişmesine, ekonominin, ticari hakların ve özel mülkiyetin güvence altında olması gibi bir takım önemli gelişmeleri birlikte getirmiştir. Bu nedenler neticesinde Batı'da kent nüfusunun hızlı artışı sonucunu doğurmuştur. Zaten okul denenen kurumlarda bu dönemde yaygınlık göstermiştir. İnsan yaşamına giren okullar artık resmi olarak eğitimin

verilmesini sağlayan kuruluşlardır ve yeni dönemin önemli kurumları durumundadırlar. Ancak tüm bireylerin aynı imkân ve fırsatlara sahip olmadığı bu nedenle örgün eğitimin birçok bireye ulaşamadığı görülmüştür. Son tahlilde bireylerin yaşadıkları topluma uyum zorunluluğu yaygın eğitim ya da okul dışı ya da yetişkin eğitimi denen yeni kurumsal örgütlenmeleri gündeme getirmiştir. İşte halk eğitimi denilen eğitim türü de bu sözü edilen yaygın eğitim içinde onun bir kolu ya da farklı adlar altında da olsa günümüzde ve görünen o ki gelecekte de varlığını sürdürecek bir eğitim türü olarak yerini almayı sürdürecektir.

Esasında yaygın eğitimi gündeme getiren temel etmen yetişkinlerin eğitimi sorunudur. Örgün eğitim dinamik bir süreçtir. Örgün eğitim sürecinden geçmiş ya da örgün eğitim sürecine hiç girmemiş ancak geldiği yaş ve konum itibarı ile değişim ve gelişmelerin gerisinde kalma durumu birey yönünden toplumsal bir güvenlik sorunu olabilmektedir.

Son tahlilde yaygın eğitim genel olarak yetişkinlerle ilgili bir eğitim türüdür. Diğer bir ifadeyle yaygın ya da halk eğitiminin temelinde yetişkinlerin eğitimi meselesi yatmaktadır.

2.1.3. Yetişkin eğitimi

Yetişkin eğitimi tarihin neredeyse her döneminde toplumların önemli bir sorunu olmuştur. Temel nedenlerinden biri ise, her toplumun; sosyal, siyasal ve kültürel olarak sistemlerin kendisine uyumlu ve sürdürebilir insan kaynağına ihtiyaç duymasıdır. Batı toplumlarının tarihinde olduğu gibi özü gereği Türkiye tarihinde de yetişkin eğitimi aynı temel argümanlardan beslenmektedir.

Toplumların tarihine örgün eğitimin yalnız başına ağdaş yeni toplumsal sistemlerde beklenen insan kaynağını yetiştirme ve öğrenme ihtiyaçlarını gidermede yetersiz kaldığı görülmektedir. Tam da bu noktada örgün eğitim dışı eğitim kurumlarının devreye konulması önemli bir ihtiyaç durumuna gelmektedir. Nitekim Hake (2011) ve Field (2000) yetişkin eğitiminin Avrupa’da 16. yüzyıldan sonra yaşanan ve günümüze kadar devam eden kültürel değişim, kentleşme, sanayileşme ve bilimsel ilerleme süreçleri ile sömürgecilik anlayışının genişleme süreçlerine karşı verilen mücadelelerden doğduğunu ifade etmektedirler. Bu durum Türkiye yönünden de ele alınabilmekten ve özellikle cumhuriyet döneminin ihtiyaç duyduğu insan kaynaklarının yetiştirilmesinde yetişkin eğitimi önemli bir yer tutabilmektedir.

Yetişkin eğitimi farklı kavramlar kullanılarak tanımlanmaktadır. Bu kavramlardan bazıları; yaşam boyu öğrenme, halk eğitimi, toplum eğitimi, yığın eğitimi, yaygın eğitim, temel eğitim, kitle eğitimi, sosyal eğitim, yineleme eğitimi, uzaktan eğitim, sürekli eğitim ve toplum kalkınmasıdır (Kaya, 2016; Türkoğlu ve Uça, 2011; Geray, 2002; Duman, 2007; Sabancı ve Rodoplu, 2013). Türkiye’de yetişkin eğitimi kavramı yerine daha çok halk eğitimi ve yaygın eğitim kavramları kullanılmaktadır. Dolayısı ile, yetişkin eğitimi ulusal literatürde, tanımlamanın “halk eğitimi” kavramı üzerinden şekillendiği görülmektedir (Kaya, 2015).

UNESCO “*Yetişkin eğitiminin, düzeni ve yöntemini; farklı düzeylerdeki okullarda, bu ara üniversitelerde bir eğitim veya o eğitimin yerini alabileceği varsayılın, yetişkin bireylerin yeteneklerini geliştirmelerine, bilgi ve becerilerini geliştirmelerine, teknik veya mesleki yönden iyileştirmelerine veya ilgi, istidat, yetenek, bilgi ve yeterliliklerine bir yön vermelerine, “tutum ve davranışlarını hem kişisel gelişme bakımından hem de dengeli ve bağımsız bir toplumsal, ekonomik ve kültürel gelişmeye katılma bakımından değiştirmelerine olanak sağlayan düzenli eğitim süreçlerinin tümü olarak”* (Duman, 2007) görmüştür. Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Yönetmeliği ise yetişkin eğitimi “*Örgün eğitim yanında veya dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerinin tümü*” (Resmi Gazete, 2018) şeklinde ifade etmiştir.

İlerleyen dönemlerde yetişkinlerin öğrenme ihtiyaçlarında görülen yeni gelişmeler yetişkin eğitimi ile ilgili yeni öğrenme süreçleri ve kurumsal yapıların oluşmasına neden olmuştur. Süreli, kopuk ve kesitsel öğrenme; giderek yerini sürekli ve hayat boyu öğrenmeye bırakmıştır. Bir başka ifadeyle yetişkin eğitimi; zamanın değişen koşullarına uygun yaklaşımlar geliştirerek, yeni amaç ve eylem şekilleriyle karşımıza çıkmaktadır. Hayat boyu eğitim bu durumuyla hayat boyu öğrenme kavramı ile benzer düzlemlerde buluşmaya başlamıştır. (Kaya, 2018).

Dolayısıyla, yetişkin eğitimi ve hayat boyu öğrenme iç içe geçmekte ve yetişkin eğitimi, giderek hayat boyu öğrenmenin içinde yer alan bir eğitim ve hizmet alanı olarak yerini almaktadır.

2.1.4. Hayat/Yaşam boyu öğrenme

Yaşam ya da Hayat Boyu Öğrenme; 21. yüzyıla geçişle birlikte Türkiye’de de sıklıkla kullanılmaya başladığı görülmektedir. Bu öğrenme türünün odak noktasını toplumsal

yaşama uyum ve verimlilik sağlamak amacıyla insan kaynağının yetiştirilmesi oluşturmaktadır. Özü gereği okul ile sınırlanmaya çalışılan öğrenme anlayışının karşısı olarak, öğrenmeyi okul kalıpları dışına da taşıyan ve bunu yaşamın sonuna kadar devam ettirmeyi gerektirmektedir. Hayat ya da yaşam boyu öğrenme bireylerin istihdamı ile de ilgili bir kavramdır. Değişen toplumsal ilişkilerin meydana getirdiği yeni iş ve mesleklerin gerektirdiği bilgi, beceri ve yeterlilikleri geliştirmek giderek sürekliliği gerektirmektedir. Bu nedenle hayat ya da yaşam boyu öğrenme geline aşamada var olmayı sağlayan ve bir anlamda bilgi ve yeterliliklerin gelişimini destekleyen her türden eğitim, öğretim ve öğrenme faaliyetlerini içerir olmak durumundadır. Temel amacı tüm yurttaşların bilgi ve beceriye dayalı topluma uyumlarını “sağlamalarına ve yaşamlarını daha çok kontrol edebilmeleri için sosyal ve ekonomik hayatın tüm evrelerine aktif bir şekilde katılmalarına imkân vermektir” (URL-5, 2023). Yaşam boyu öğrenme kavramı kısaca, insanların “beşikten mezara” kadar süren öğrenme amaçlı çeşitli etkinliklerini ifade etmektedir.

2.1.5. Türkiye’de hayat boyu öğrenme

Türkiye’de hayat boyu öğrenme kavramı yeni bir kavram olmasa da kavramın kendisi ve içeriği ile ilgili çalışmaların 2000’li yılları takip eden yıllarda hız kazandığı görülmektedir. Bu kapsamda; yapılan 9. Kalkınma Planı dikkate alındığında 2009-2013 dönemi Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi (HBÖSB)’nin kabul edildiği görülmektedir. Söz konusu belge, hayat boyu öğrenmeyi; kişisel, sosyal, toplumsal ve istihdam edilebilirlikle ilişkili olacak bir biçimde bireyin; ilgi, istidat, beceri ve yeterlilikleri yanında entellektüel bazda da geliştirmek amacıyla yaşamı boyunca katıldığı her türlü öğrenme etkinlikleri olarak tanımlanmaktadır (Ulusal Ajans, 2015). Öğrenme, kimine göre doğum öncesinden ölüme kadar, kimine göre ise beşikten mezara kadar sürmekte, yaş ve ortama bağlı olmaksızın her yaşta ve yerde gerçekleşebilmektedir (Duman, 2007; Miser, 2006). Diğer bir ifadeyle hayat boyu öğrenme, yaygın, örgün ve serbest öğrenme biçimi olarak her türlü eğitim ve öğretim etkinliklerini kapsamaktadır.

Hayat boyu öğrenmeye yönelimin temelini oluşturan değerlerin başında süreklilik, keşfetme ve bilgi temin etme ile öğrenme istekliliğinin oluşturduğu ifade edilirken (Toprak ve Erdoğan, 2012), kavram olarak ise ilk kez 1960 yılında UNESCO’ca ifade edilmiş ve 1972 yılında toplanan UNESCO kongresinde eğitimin yaşam ya da hayat boyu süren bir olgu olması gerektiği yönünde görüş belirtmiştir (Knowles, 1996).

2.1.6. Hayat boyu öğrenme kurumları

Hayat boyu öğrenme kurumları; Hayat Boyu Genel Müdürlüğüne bağlı olarak hayat boyu öğrenme faaliyetlerini düzenleyen Halk Eğitimi Merkezleri, Olgunlaşma Enstitüleri ve Açık Öğretim Okulları olarak bilinir. Halk Eğitimi Merkezleri hizmetlerini program ve uygulama esasları belli olan 75 Kurs Alanı ile bu alanların alt bölümleri olarak; 2562 Mesleki Kurs ve 1069 Genel Kurs olmak üzere toplam 3631 kurs programı ile sürdürmektedir (Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü (HBÖGM), 2023). Bu kurslar Halk Eğitimi Merkezi Müdürlüklerince, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünün programlara ilişkin belirlediği; programın dayanağı, programa giriş koşulları, eğitimcinin niteliği, programın amaçları, uygulama ilgili açıklamalar, programın kredisi, programın süresi ve içeriği gibi başlıklar esas alınarak uygulanmaktadır.

Hayat boyu öğrenme ilkesiz, amaçsız ve düzensiz bir öğrenme süreci olmayıp, ekseni;

- Bilimsellik ve bütünlük
- Geçerlilik
- Gönüllülük
- Herkese açıklık
- Her yerde eğitim
- İhtiyaca uygunluk
- İş birliği ve eş güdüm
- Planlılık
- Süreklilik
- Yenilik ve gelişmeye açıklık gibi temel ilkeler dahilinde yapılan bir öğrenme sürecidir (T.C. Resmî Gazete, 2018).

2.2. Halk Eğitimi ve Halk Eğitimi Merkezleri

Araştırmanın bu başlığı altında Halk Eğitimi ve Halk Eğitimi Merkezlerine yer verilmiştir.

2.2.1. Halk Eğitimi

Türkiye köklü bir Halk Eğitimi geleneğine sahiptir. Selçuklularda halk eğitimi alanında önemli bir yer bulan Ahilik Teşkilatı tarihte halk eğitimi uygulamalarının önemli örneklerindendir. Bu Teşkilatlarda verilen eğitimin kapsam ve önemini; din eğitimi, okuma yazma, insanlık terbiyesi, temizlik, ocağın düzeni ve geleneği, ilahiler, şairler, raks, sufi kıssaları ve sözleri gibi çok çeşitli öğretimlerden anlamaktayız (Akyüz, 2021).

Osmanlı döneminde ise halk eğitimi denilince; Sıbyan Mektepleri, Medreseler, Enderun Mektebi ile Ordu tarafından verilen çeşitli eğitim hizmetleri akla gelmektedir (Ergin, 1977).

Halk Eğitimi özünde yetişkinlerin eğitim ihtiyaçlarının ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Farklı dönemlerde değişiklik gösteren yetişkinlerin öğrenme/eğitim ihtiyacının karşılanması üzere çeşitli tedbirler alınma yoluna gidilmesinin bir anlamda karşılığı halkın eğitimi kavramı olmaktadır.

Toplum eğitimi, yetişkin eğitimi, yaygın eğitim vb. adlarla da ifade edilen halk eğitimi örgün eğitim kurumları dışında diğer eğitim kurumları aracılığı ile verilen bir eğitim türüdür. Geray'ın (2002) deyiimiyle halk eğitimi; yetişkinlere ve okul dışındakilere yönelmiş düzenli ve örgütlü bir eğitimidir (Geray, 2002). Çoğu kere yaygın, halk ve yetişkin eğitimleri birbirinin yerine kullanıldığı gibi, yaşam boyu eğitim, sürekli eğitim, hayat boyu öğrenme, yaygın eğitim, dönüşlü eğitim ve halk eğitimi gibi terimlerinin de birbirinin yerine kullanıldığı görülmektedir (Celep, 2003). Esasında birbirine yakın olsalar da sözü geçen terimlerin önemli derecede birbirlerinden farklılıkları da bulunmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları yönetmeliğinin 3. maddesinde yaygın eğitim *"Örgün eğitim sistemine hiç girmemiş ya da örgün eğitim sisteminin herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademedен ayrılmış ya da bitirmiş bireylere; ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerini sağlayıcı nitelikte çeşitli süre ve düzeylerde hayat boyu yapılan eğitim, öğretim, üretim, rehberlik ve uygulama etkinliklerinin tümü"* (Resmi Gazete, 2010) şeklinde tanımlanmıştır. Ancak halk eğitimi var olduğundan günümüze aynı düzlemde ve aynı amaçlar ile aynı etkinlikleri içermemektedir. Örneğin Cumhuriyetin ilk yıllarında eğitim almamış ve bu nedenle okuma-yazma bilmeyen nüfusun fazlalığı halk eğitimini okuma yazmaya yönlendirmiştir. Bugün ise hayat boyu öğrenmenin gerektirdiği etkinlikler şeklinde gerçekleştirilmektedir. Aynı şekilde halk eğitiminin verildiği kurumlar içinde benzer durum geçerlidir. Sözgelimi Osmanlı döneminde

Ahilik Kurumu, orduda uygulanan Devşirme Usulü, Medreseler, Tekke ve Zaviyeler ve Kitaplıklar, Terbiye Ocakları, Çırak Okulu, Cemiyeti İlmiye-i İslamiye, Osmanlı Bilim Derneği, Beşiktaş Bilim Derneği, İttihat ve Terakki Fırkası, Türk Ocağı Halk Eğitimi açısından ilk akla gelen kurumlardır (Duman, 2007; Albayrak, 1989; Geray, 1978). Halkı çeşitli yönleriyle eğitmek, bilinçlendirmek, mesleki bilgi edindirmek vb. ile görevli bu kuruluşlar Osmanlı döneminde İstanbul’la sınırlı halk eğitimini veren kuruluşlar olarak kalırlarken, aynısını bugün için söylemek mümkün görünmemektedir. 2022 yılı itibarı ile Türkiye’de yaygın eğitim kurumları Özel Kurslar, Mesleki Eğitim Merkezleri, Açık Öğretim Orta Okulları, Açık öğretim Liseleri ve Halk Eğitimi Merkezlerinden oluşmaktadır. Bu yaygın eğitim kurumlarında birbirinden farklı ve çok çeşitli kurs ve Programlar ile etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Halk Eğitimi Merkezlerine bakıldığında 81 ilde faaliyet gösteren **995** Halk Eğitimi Merkezinin olduğu görülmektedir (HBÖGM, 2023).

Halk Eğitimi faaliyetleri tarihin değişik dönemlerinde çok ve çeşitli eğitim merkezleri tarafından gerçekleştirilmiştir. Günümüzdeki bu eğitim kurumları Olgunlaşma Enstitüleri ve Açık Öğretim Okulları yanında en önemli kurumlar olarak Halk Eğitimi Merkezleri gelmektedir. Cumhuriyetin ilk yıllarında Halk Eğitimi; “Halk Mektepleri”, “Halk Dershaneleri” “Halk Evleri”, “Millet Mektepleri” gibi oluşumlarla yoğun bir şekilde yürütülmüştür. Bakıldığında halk eğitiminin devlet politikası haline 14 Ağustos 1923 tarihinde kurulan Ali Fethi (Okyar) Hükümeti’nin hükümet programında geldiği görülmektedir. Halk eğitimi; “Halkın talim ve terbiyesi için gece dersleri ve çırak mektepleri tesis olunacak, halk lisaniyle ve halkın ihtiyacına muvafık kitaplar yazdırılarak tabı ve teksir ve memleketin her tarafına tevzi edilecektir” sözleriyle hükümet programına alınmıştır (URL-6, 2023). Halk Eğitiminin kanuni güvence altına alınarak yasal zeminde yürütülmesi ise 3087 sayılı kanunla gerçekleşmiştir (Gedikoğlu, 1953; Ataş, 2003).

2.2.2. Halk Eğitimi Merkezleri

Halk Eğitimi Merkezleri halk eğitimi ile ilgili uygulamaların fiilen hayata geçirildiği önemli merkezlerdendir. Bu merkezler halkın ihtiyaç duyduğu mesleki eğitimlerle beraber, insanların âtıl zamanlarını faydalı faaliyetlerle geçirmesini sağlayan ve bununla birlikte gelir elde etmesine öncülük eden kurumlardır. Ayrıca insanlar bu merkezlerde sosyo-kültürel bilgiler ve beceriler kazanacaktır. Eğitim kalitesini arttırmayı amaçlayan bu merkezler ayrıca

ortaya çıkan sosyal ve kültürel ihtiyaçların giderilmesini de kendine gaye edinmiştir. Bunlarla birlikte hayat boyu öğrenmenin gerçekleşebilmesine imkân tanımaktadır.

Halk Eğitim Merkezlerinde daha önce eğitim almamış ya da yarıda bırakmış kişilerin okuma ve yazmayı öğrenebilmesi ya da geliştirebilmesi için okuma yazma kursları ile kişilerin bir meslek edinebilmesi veyahut mevcut mesleklerindeki teknik becerilerini arttırmalarını sağlayacak mesleki ve teknik kurslar bulunmaktadır. Bununla beraber insanların boş vakitlerini faydalı ve değerli hale getirmek için sosyal ve kültürel kurslarla beraber yine sosyal ve kültürel uygulamalar yürütülmektedir.

2.2.2.1. Cumhuriyet öncesi Halk Eğitimi Merkezleri

Cumhuriyet'in kuruluşundan önce, Halk Eğitiminin izleri Anadolu'da hüküm sürmüş Selçuklu ve Osmanlı devletleri dönemlerinde görülmektedir. Bu devletlerin o dönemdeki eğitim kurumları olan Medreseler ve Enderun Okullarının Halk Eğitimi faaliyetlerinde de bulundukları belirtilmektedir. Bununla beraber başka kuruluşlarında toplumun yararına yönelik eğitim faaliyetlerinde bulundukları ifade edilmektedir (Doğan, 2008). İlk dönemler etkili birer eğitim kurumları olmakla birlikte zamanla, özellikle Osmanlı Devleti'nin gerilemesi ile başlayan süreçte Halk Eğitime yönelik hizmet veren kurumların da bir bozulma sürecine girdiği görülmektedir (Yıldız ve Uysal, 2009).

Medreseler, Selçuklu dönemi ve sonrasında Osmanlı dönemi boyunca din eksenli eğitim veren merkezlerin başında gelmektedirler. Bu kuruluşlar; halkın öğretmen, imam, kadı, doktor, matematikçi ve din bilgini gibi benzer meslek adamı yetiştirmekte, İlköğretimden yükseköğretim seviyesine kadar aşamalı bir şekilde Dini temellere dayalı eğitim verilen kurumlardır. Bu yönleriyle medreselerin dönemin örgün eğitim kurumlarına benzer özelliklere sahip oldukları söylenebilir. Medreselerde verilen eğitim dışında ayrıca medreselere ait olan kitaplıklar, bakımevleri ve hastaneler vasıtasıyla topluma fayda sağlayacak hem eğitim hem de yardım kurumu görevi görmektedirler (Celep, 2003). Bu bağlamda medreselerin halkı çeşitli yönleri ile eğiten ve toplumsal yaşama hazırlayan kurumlar olarak dönemin aynı zamanda Halk Eğitimi Merkezleri gibi bir işlevi yerine getirdikleri söylenebilir.

Halk Eğitimi ile ilgili dikkat çeken önemli kuruluşlardan biri de Selçuklular döneminde görülmeye başlanan Ahilik Teşkilatı'dır. Akyüz'ün (2021) belirttiği gibi; Ahilik küçük esnaf, usta, kalfa ve çıraklardan meydana gelen ve yine kendi içlerinde yardımlaşmayı

ve dürüstlüğü savunan ve ayrıca eğitilmeyi hedef alan bir esnaf kuruluşu olarak görev yapmıştır. Osmanlı döneminde daha çok gelişen Ahilik, esnafın birlik ve beraberliğinin, dayanışma ve kardeşliğinin yanında ticaret ahlakının gelişmesini amaç edinmiştir. Loncalar ayrıca esnaf çıraklarının okuma yazma öğrenmeleri için özen göstermişlerdir (Ekinci, 1990'dan akt., Doğan, 2008, s. 45).

Ahilik örgütü, Anadolu esnafları arasında kardeşliğin, dayanışmanın, birlik olma ve güven oluşturma sağlanması yönünde de önemli işlev üstlenmişlerdir. Bu kurumun, topluma yönelik ve Ahi adı verdikleri liderleri idaresinde zorbalardan kurtulma ayrıca yabancılara, misafirlere ve seyyahlara şölen verme yanında toplum içinde hayır işlerinde bulunma gibi çalışmaları da bulunmaktadır (Celep, 2003).

Loncalar, 18. yüzyıldan sonraki dönemde Ahilik örgütünün devamı oldukları söylenebilir. Loncaların, Ahilik örgütünde olduğu gibi esnaflar arasında birlik ve beraberliği, dayanışmayı ve kardeşliği sağlama faaliyetleriyle birlikte, esnafın ticaret ahlakını muhafaza etmesi, usta işçiler yetiştirmesi ve yetiştirdiği kişilere de işyerleri açması gibi işlevler üstlendikleri görülmektedir (Doğan, 2008).

Halk Eğitiminde önemli bir yere sahip olan diğer bir kurum ordudur. Orduya bağlı kurumların kendi bünyelerinde halk eğitimi kapsamında verdikleri savaş eğitiminin yanı sıra okuma yazma ve kendi hayatlarında ihtiyaç duyabilecekleri beceriler önemli halk eğitimi etkinlikleridir (Doğan, 2008).

2.2.2.2. Cumhuriyet sonrası Halk Eğitimi Merkezleri

Halk Eğitimi: kısaca halk eğitimi kurumlarında verilen eğitimi ifade etmektedir. Halk Eğitimi kurumları ya da merkezleri; önce Halk Eğitimi şeklinde, devamla Cumhuriyetin kurulduğu ilk yıllardan itibaren “Halk Mektepleri”, “Halk Dershaneleri” , “Halk Evleri”, “Millet Mektepleri” gibi oluşumlarla sürdürülmüştür.

Cumhuriyet'in kuruluşuyla birlikte Halk Eğitime duyulan ihtiyaç çok daha belirgin bir hal almıştır. Temel nedeni Osmanlı'dan devralınan toplumsal sistem yerine tüm yönleriyle batıcıl, çağdaş yeni bir toplumsal sistemin inşa edilmesidir. Bunun için yeni insan tipolojine ihtiyaç en üst seviyededir. Bu durumun bilinciyle dönemin Milli Eğitim Bakanı İsmail Safa tarafından 1923 yılında bir genelge yayınlanmıştır. Bu genelgede ülke genelinde cehalet ve bilgisizliğin üstesinden gelebilmenin en önemli yöntemlerinden birinin eğitim olduğuna vurgu yapılmıştır. Yalnız başına örgün eğitim kurumlarının yetersizliğinin açık bir

şekilde görüldüğü bu dönemin, yetişkin bireylerin eğitimi için de bir şeyler yapılması zorunlu hale gelmiştir. Bu zeminde öne çıkan eğitim kurumlarının başında günümüz Halk Eğitimi Merkezlerinin işlevlerini yerine getirmeye çalışan benzeri eğitim kurumlarının oluşturulmaya çalışıldığı ve bu girişimin Cumhuriyet dönemi için halk eğitimi yönünde başlangıcı olarak alınmaktadır (Celep, 2003). Bu dönem Akyüz'ünde (2021) belirttiği üzere okullarda öğretilen bilgilerin günlük hayatta pratik anlamda yer bulmaması, halk eğitimine duyulan ihtiyacı ortaya koymuş ve ihtiyaca yönelik olarak birçok gelişme yaşanmıştır. Bu bağlamda Cumhuriyetin ilk yıllarında örgün ve yaygın eğitim, ülkenin kalkınması ve milli değerlerin topluma aktarılması noktasında en önemli araç durumuna gelmiştir. Bunun sonucu olarakta eğitimde yeni gelişmeler görülmeye başlanmıştır. Bu gelişmelerin başında ise; eğitimin birliği ile ilgili gerçekleştirilen reform girişimleridir. Nitekim 1924 yılında Tevhid-i Tedrisat (Eğitim Birliği) Kanunu'yla söz konusu eğitimde yaşanan dağınıklık ortadan kaldırılmıştır. Ancak yeni toplumsal sistemin ihtiyaç duyduğu insan kaynağının nicelik ve nitelikleriyle ilgili problemlerin giderilmesi çok yönlü eğitim faaliyetleriyle mümkün görünmektedir. Bu kapsamda en kırsal yerlerden kent merkezlerine kadar ülke sathında yürütülen seferberlik kapsamında bazı eğitim kurumlarının söz gelimi halk dersliklerinin (1927) ve millet mekteplerinin (1928) oluşturulması; yetişkin eğitimi, yaygın eğitim vs. eğitimlerin yanında günümüz hayat boyu öğrenmeye yönelik yapılanmaların tarihsel köken bakımından ilkleri olarak kabul edilmektedir.

1927 yılında Halk Dersliklerinin açılması, farklı sebeplerle hiç okuyamamış veya hedeflediği öğretim seviyesine erişememiş bireylere, Cumhuriyet insanının bilmesi gerekli olan temel yurttaşlık bilgi ve birikimlerini kazandırmak ve milli kültür bilincini kuvvetlendirmek amacıyla faaliyet gösteren dersliklerdir (Celep, 2003). Devamında yeni harflerin kabulü ve Millet Mekteplerinin açılması ile toplumun tüm bireylerinin okuma yazma öğrenip belge sahibi olması zorunlu hale getirilmiştir. Bu amaçla çıkarılan yönetmeliğe göre, köylerde 12-45 yaş, şehirlerde ise 16-45 yaş aralığında olan her bireyin okuma yazma öğrenmesi gerekmektedir. Millet Mektepleri, iki tür derslikten oluşmuştur. Bu dersliklerin birinde sadece okuma yazma eğitimi verilirken, diğerinde okuma yazma eğitiminin yanında hesaplama ve sağlıkla ilgili bilgiler verilmektedir. Ayrıca bu mekteplerin önemli diğer bir özelliğide gezici olabilmeleridir (Celep, 2003). Millet Mekteplerini destekler nitelikte 1930'lu yıllarda Halk Okuma Odaları kurulmuştur. Bu okuma odalarının temel amacı; halkın öğrendiği bilgileri dirik tutmaktır. İlk başlarda, bu hizmetten sadece

Millet Mekteplerine gidemeyen bireyler faydalanırlarken, sonraki zamanda tüm halka açık hale getirilirmişlerdir (Celep, 2003).

1930’lardan sonra Cumhuriyet devrimlerini halka daha iyi anlatmak ve bilinçlendirmek amacıyla, daha önce faaliyette bulunan Türk Ocakları yerine 1932’de Halkevleri devreye konulmuştur (Geray, 2002).

Toplumsal kalkınma yönünden önemli bir yere sahip Köy Eğitim Kursları 1936’da açılmıştır. Köy Enstitüleri ise 1940 yılında faaliyete başlamıştır. Esasında bu iki temel kuruluş 1936 yılında “Köy Eğitmeni Projesi”nin hayata geçirilmesinin önemli örneklerindendir. Bu proje kapsamında Ziraat Bakanlığı’nın desteği de alınarak askerlik görevini onbaşı ya da çavuş olarak yerine getirenler köy ile şehir halkı arasındaki bozulmuş dengeyi dengelemek ve köyde yaşayan insanlara pratik bilgiler vermek üzere görevlendirildikleri vurgulanmaktadır (Çetin ve Gülseren, 2003).

2.3. Literatür Taraması

Konuya ilişkin son yıllarda yapılmış çok sayıda olmasa da önemli araştırmaları görmek mümkün. Nitekim bunlardan biri Peker ve Ark. (2021) tarafından Hatay’ın Erzin İlçesi HEM üzerine yapılandır. Bu araştırmanın evrenini 2020–2021 Eğitim Öğretim yılında Erzin Halk Eğitimi Merkezi kurslarına kayıtlı olan 450 kursiyer, örneklemini ise 372 kursiyer oluşturmuştur. Nicel araştırma olarak desenlenen araştırmanın bulgularına göre kursiyerlerin kursa katılma nedenlerinin memnuniyeti etkilediği görülmüştür. Ayrıca kursiyerlerin kursa katılmalarının asıl nedeni iş talebinde bulunulduğunda istenilen belgeyi temin etmek olduğu anlaşılmaktadır. Diğer bir araştırma Taşkın ve Ark. (2022) tarafından Bandırma Halk Eğitimi Merkezi yönünden yapılmıştır. Nitel olarak desenlenen araştırmanın çalışma grubu 2022-2023 Eğitim-Öğretim yılında fiilen kursa katılan 10 kursiyer oluşturmuştur. Araştırma bulgularına göre kursiyerlerin Halk Eğitimi merkezinde verilen kurslardan memnundurlar. Coşkun (2012) ise Halk Eğitimi Merkezinin açtığı kurslara yönelik kursiyerlerin beklenti ve memnuniyet düzeylerini Tuzla Halk Eğitimi Merkezi yönünden araştırmıştır. Araştırmanın evrenini 2011-2012 eğitim-öğretim yılında İstanbul Tuzla Halk Eğitimi Merkezi kurslarına kayıtlı 950 kursiyer oluşturmuş, örneklemini ise kurslara devam eden 537 kursiyer oluşturmuştur. Nicel araştırma yaklaşımı ile yapılan çalışmanın verileri kursiyer beklentilerini ve kursiyer memnuniyetini tespiti yönelik iki ayrı anketle elde edilmiştir. Araştırma bulgularına göre; kursa katılanların çoğunluğunu kadınlar,

yaş bakımından 36 ve üstü yaş, evli ve çocuk sahibi, ilköğretim eğitim düzeyine sahip, orta gelir grubundan demografik özellikli kursiyerler oluşturmuştur. Kursiyerler en çok "günlük yaşamımda değişiklik yapma isteği" ve "bireysel özelliklerimi geliştirmek için" kursa katıldıklarını ve en az ise “çevremde daha çok takdir görme isteği” nedeniyle katıldıklarını belirtmişlerdir. Kurslardan memnuniyetleri ise en yüksek düzeyde "Halk Eğitimi merkezlerini yakınlarınıza ve diğer kişilere tavsiye etmeyi düşünüyor musunuz?", ifadesi ile en düşük düzeyde "Kurstaki size anlatılan konuları anlamakta zorlandınız mı?" ifadesine katılmışlardır.

Tezcan'ın (2012) doktora tezi Muğla merkez ilçede yetişkinlerin Halk Eğitimi Merkezinin 2010-2011 eğitim yılında açtığı kurslara kursiyerlerin kurslara güdüsel yönelimlerini Cyril O. Houle'un yetişkin öğrenenler sınıflandırmasına dayalı olarak saptamayı amaçlamıştır. Kursa kayıtlı 989 kursiyere uygulanan anketlerden geri dönen 562 anket üzerinden yapılan analiz sonucu; “Amaç yönelimli yetişkin öğrenenler sertifika almak ve mesleki nedenlerle, etkinlik yönelimli yetişkin öğrenenler yeni insanlarla tanışmak ve rutinden kaçmak için, öğrenme yönelimli yetişkin öğrenenler sadece öğrenmek için kursa katılmışlardır”, şeklindedir.

Acun'un (2015) araştırması Kastamonu il örneğidir. Kursiyerlerin kurslardan beklentileri ve memnuniyet düzeyleri 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Kastamonu Halk Eğitimi Merkezinde açılan mesleki ve teknik ağırlıklı kurslara kayıtlı kursiyerler üzerinedir. Halk Eğitimi Merkezince açılan 390 adet mesleki-teknik kursuna kayıtlı 8206 adet kursiyerin çalışma grubunu 402 kursiyer oluşturmuştur. “Kurslara Katılma Sebepleri” ve “Kursiyer Memnuniyet Anketi” aracılığı ile toplanan verilerin analizi sonucunda;

Kurslara en az düzeyde katılma nedeni olarak “Bazı ihtiyaçlarını evde karşılayarak, aile masraflarını azaltma olarak tespit edilirken, en yüksek düzeyde “Çevreme veya çalıştığım kuruma daha faydalı olma isteği”nin olduğu görülmüştür. Kurslardan memnuniyet en yüksek düzeyde aldıkları kursların beklentilerini karşıladıklarından memnuniyetlerini ifade ederlerken, en düşük düzeyde Halk Eğitimi Merkezinin açtığı kurslarda yeterince kültürel ve sosyal etkinliklerin yapılmamasını göstermişlerdir.

2.4. Hozat

Hozat Osmanlı döneminde Dersim olarak bilinen coğrafi bölgede yer alan bir idari birimdir. 1847 yılında kurulan Dersim Sancağı'nın merkezidir. Önce Diyarbakır ve sonra

Erzurum'a bağlanan Dersim, 1862'de Erzurum'dan ayrılarak başlı başına bir il statüsüne kavuşmuş, 1875 yılında gelindiğinde o günkü koşullarda geliri giderine yetmediği gerekçe gösterilerek İrade-yi Şahane ile tekrar sancak haline getirilmiştir. Osmanlı idari yapısında sancak illerle ilçeler arasında yer alan yönetim bölümü, mutasarrıflık anlamında idari bir birimdir. Dersim sancağın 1922 yılında lağvedilmesinin ardından, 26 Haziran 1926'da TBMM'de alınan kararla ilçeye dönüştürülerek Elazığ'a bağlanmıştır. Dersim adı 25 Aralık 1935 tarihinde çıkarılan 2884 sayılı Tunceli Vilayeti'nin İdaresi Hakkında Kanun ile değiştirilerek Mamiki köyünde Tunceli adı ile yeni il merkezi oluşturulmuştur. Aynı tarihte Tunceli Kanunu ile Hozat ilçe statüsüyle Tunceli'nin bir ilçesi olarak yerini almıştır. (URL-2, 2023).

Hozat, 1997 nüfus sayımına göre ilçe Merkezi 7506, köyler 1732 olmak üzere toplam nüfusu 9238'dir (URL-3, 2023). 2014 yılında ilçe geneli köyleri ile nüfusu 7.189 iken 2021 yılı itibarıyla toplam nüfusu 5590 olarak hesaplanmıştır (URL-4, 2023). Hozat İlçesi 4 mahalleden oluşmaktadır. Diyar Ağa, Köprübaşı, Fikri Paşa ve Yeni Mahalleleridir.

Hozat; Tunceli, Ovacık, Pertek ve Çemişgezek ilçeleri arasında 771 metre karelik bir alana sahiptir. Ticaret ve sanayisi yoktur. Tarım ve hayvancılık temel geçim kaynağı iken bugün için bu kaynaklarını korumuş bir ilçemiz değildir. Giderek hizmet sektörü ağırlıklı bir geçim sektörü hâkim durumuna gelmiş görünmektedir. Bu durumun temel nedenlerinden en önemlisi 1980 sonrası köylerin terör gerekçesiyle boşaltılmasıdır.

Hozat ilçesinde bir anaokulu, bir ilkököl, bir ortaokul ve bir de lise bulunmaktadır. Okul sayılarından da anlaşıldığı üzere ilçe genelinde öğrenciler tek merkezde toplanmıştır. Özellikle köylerdeki göçlere bağlı olarak genç nüfusun azlığı ve doğum oranlarındaki düşüklük öğrenci sayılarında yıllara bağlı olarak oldukça düşürmüştür. İlçe merkezi dışındaki yerleşim birimlerinde herhangi bir eğitim kurumu bulunmamaktadır. Öğrenciler taşınmalı sistemle ilçe merkezindeki okullara taşınmaktadır.

Hayat Boyu Öğrenme kapsamında ise bir Halk Eğitimi Merkezi bulunmaktadır. Köylerde açılan çeşitli kurslar vasıtası ile ilçe merkezi dışında eğitim veren tek kurumda Halk Eğitimi Merkezidir.

Resim 2.1. Hozat'tan bir görünüm

2.4.1. Hozat Halk Eğitimi Merkezi

Tunceli ili Hozat ilçesi Halk Eğitimi Merkezi Müdürlüğü 1983'te faaliyete başlamıştır. Bu merkez yıl içerisinde kurslar, sergiler ve konferanslar düzenlemektedir. Ayrıca geziler organize etmekte ve talep edildiğinde etkinlikler düzenlemektedir. Yıl içerisinde faaliyete başlayacak olan kurslar, alınan talep ve kurum personelinin yapmış olduğu alan taramalarına göre belirlenmekte ve açılmaktadır.

Kurumda 1 Müdür, 1 Müdür Yardımcısı, 1 Müzik Öğretmeni ve 1 Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni olmak üzere toplam 4 kadrolu personel görev yapmaktadır. Kurslar genel olarak ücretli usta öğreticiler tarafından yürütülmektedir. Kurumun mevcut durumda tahsis edilmiş bir binası bulunmamaktadır. Bu nedenle açılan kurslar; örgün eğitim kurumlarında, köylerde, Kültür Merkezi Müdürlüğünde, Belediye binasında, Gençlik ve Spor Müdürlüğü tesislerinde, Öğretmenevi binasında vs. olmak üzere ilçenin mevcut bütün imkânları kullanılarak devam ettirilmektedir.

Hozat Halk Eğitimi Merkezi Tunceli ilinde bir marka haline gelen “cacım dokuma” sanatının merkezi durumundadır. Cacım dokumacılığı unutulmaya yüz tutmuş el sanatları arasında sayılmaktadır. Ancak Halk Eğitimi Merkezinin devam ettirdiği kurslar aracılığı ile gelecek kuşaklara aktarılmaktadır. Cacımla beraber el sanatları alanında; ağaç oymacılığı, bez bebek yapımı, yerel kıyafet dikimi, yerel figürlerle üç boyutlu tablo yapımı alanlarında da kurslar düzenlenmektedir. Ayrıca; bağlama, gitar, piyano gibi müzik eğitimleri,

basketbol, voleybol, masa tenisi ve futbol gibi spor kursları, muhasebe ve finansman, klavye kullanımı, office programları gibi bilgisayar kursları, almanca, İngilizce, zazaca gibi çeşitli düzeylerde dil kursları ile aşçılık kursu, çocuk ve yaşlı bakım kursları gibi kurslarla tam gün tam yıl çalışma esasları dikkate alınarak sabah 08:00 ile gece 22:00 saatleri arasında bir günde 8 saati geçmemek kaydı (her bir kurs için) ile hafta sonları ve yarıyıl tatili ile yaz tatili dâhil olmak üzere yılın tüm zamanlarında aktif bir kurum olarak faaliyetlerini yürütmektedir.

Bu merkezin son beş yılda vermiş olduğu kurs sayısı ile bu kurslara katılan erkek ve kadın kursiyer sayısı Tablo 2. 1.'de verilmiştir.

Tablo 2. 1. Yıllara göre açılan kurslar ve bu kurslara katılan kursiyer sayısı

Yıllar	Kurs Sayısı	Kursiyer Sayısı	Kadın Kursiyer	Erkek Kursiyer
01.09.2018-31.08.2019	73	1236	492	744
01.09.2019-31.08.2020	35	654	288	366
01.09.2020-31.08.2021	48	930	289	641
01.09.2021-31.08.2022	73	1430	590	840
01.09.2022-01.10.2023	60	1091	492	599
Toplam	289	5341	2151	2390

Tablo 2.1.'dende görüleceği üzere Hozat Halk Eğitimi Merkezi 2018 yılından 2023 yılına kadar her dönem kurs açmış ve açtığı kurs sayısı toplamda 289, bu kurslara katılan kursiyer sayısı 5341'dir. Bunların 2151'i kadın ve 2390'ı ise erkek kursiyerdir. Erkek kursiyer sayısının kadın kursiyer sayısından fazla olmasının en önemli nedeni Hozat İlçesinde Tugay Komutanlığının bulunması ve dönemsel olarak bu Tugay Komutanlığında görevli askerlere de bu kursların açık olmasıdır. Ayrıca Tugay komutanlığından da önemli kurs talepleri gelmekte ve askerlerin ihtiyaç duyduğu eğitimler bu merkez tarafından karşılanmaktadır.

Tablo 2. 2. 01.01.2022-31.12.2022 tarihleri arası; Tunceli il geneli kurs-kursiyer sayıları ve yararlanma oranı ile Türkiye Ortalaması

Ay	Açılan Kurs	Erkek Kursiyer	Kadın Kursiyer	Toplam Kursiyer	İl Yararlanma Oranı (%)	Türkiye Ortalaması (%)
Ocak	50	470	473	943	1,13%	0,71%
Şubat	57	312	674	986	1,18%	0,85%
Mart	89	645	961	1.606	1,92%	1,55%
Nisan	72	533	717	1.250	1,49%	1,51%
Mayıs	46	325	460	785	0,94%	1,59%
Haziran	32	373	341	714	0,85%	1,24%
Temmuz	19	250	215	465	0,56%	0,97%
Ağustos	13	164	159	323	0,39%	0,70%
Eylül	39	320	313	633	0,76%	0,78%
Ekim	133	960	1.544	2.504	2,99%	2,45%
Kasım	93	801	1.100	1.901	2,27%	1,87%
Aralık	91	783	1.171	1.954	2,34%	1,82%
TOPLAM	734	5.936	8.128	14.064	16,81%	16,05%

Tablo 2.2’de de görüldüğü gibi Hozat ilçesi Halk Eğitimi Merkezi ülke ve il genelinde hedeflenen oranların üzerinde kurs faaliyeti yürütmektedir. 2022 verilerine göre Tunceli il genelinde açılan kurs sayısı aylara göre farklılık göstermiş olsa da kayda değer miktarda ve çeşitte kurs açmıştır. Kurs sayısının en düşük olduğu ay Ağustos iken en yüksek düzeyde Ekim ayında açılmıştır.

Tablo 2. 3. 01.01.2022-31.12.2022 tarihleri arasında Tunceli il merkezi ve İlçelere göre, kurs-kursiyer sayıları ile nüfusa göre yararlanma oranları.

İlçeler	Açılan Kurs	Erkek Kursiyer	Kadın Kursiyer	Toplam Kursiyer	İlçe Nüfusu (2021)	Yararlanma Oranı (%)
Merkez	296	2.295	4.456	6.751	39.610	17,04%
Pertek	165	1.230	1.362	2.592	11.011	23,54%
Hozat	88	983	738	1.721	5.590	30,79%
Nazımiye	74	525	647	1.172	3.011	38,92%
Çemişgezek	40	319	392	711	7.418	9,58%
Ovacık	31	280	227	507	6.366	7,96%
Mazgirt	25	130	208	338	7.357	4,59%
Pülümür	15	174	98	272	3.282	8,29%
TOPLAM	734	5.936	8.128	14.064	83.645	16,81%

Aynı şekilde kursiyer sayısına bakıldığında Tablo 2.3’e göre Tunceli Merkez Halk Eğitim Merkezi ile kıyaslandığında 1/3 ü kadar, diğer ilçelerle karşılaştırıldığında Pertek ilçesi hariç diğer ilçelerden çok daha fazla kursiyere sahip olduğu görülmektedir. Cinsiyet bazında aynı şekilde Pertek Merkez Halk Eğitim merkezi ayrı tutulması durumunda Pertek ilçesinden sonra en çok kadın kursiyere sahip olduğu görülmektedir. Esasında bu veriler

Tunceli geneli için değerlendirildiğinde kadın kursiyerlerin erkek kursiyerlerle neredeyse aynı miktarda olduğu, bunun da kadının yetişkin eğitimine duyduğu ilgiye ve aynı zamanda kadının iş ve meslek edinme isteğinin önemine yorumlanabilir. Kadın artık eskisi gibi kendini ev hanımı olarak görmediği, iş piyasasına doğrudan müdahale etmek istek ve kararlılığında olduğunun da bir göstergesi olarak alınabileceği, Tunceli genelinde küçük işletmelerin sahip ve çalıştırıcısı olarak gözle görülür bir artışın da bu göstergeleri doğruladığı söylenebilir.

Hozat Halk Eğitim Merkezi bina ve verdiği hizmetlerin sonucu ortaya çıkan eserler ve sergilere ilişkin bazı görüntüler aşığıda verilmiştir.

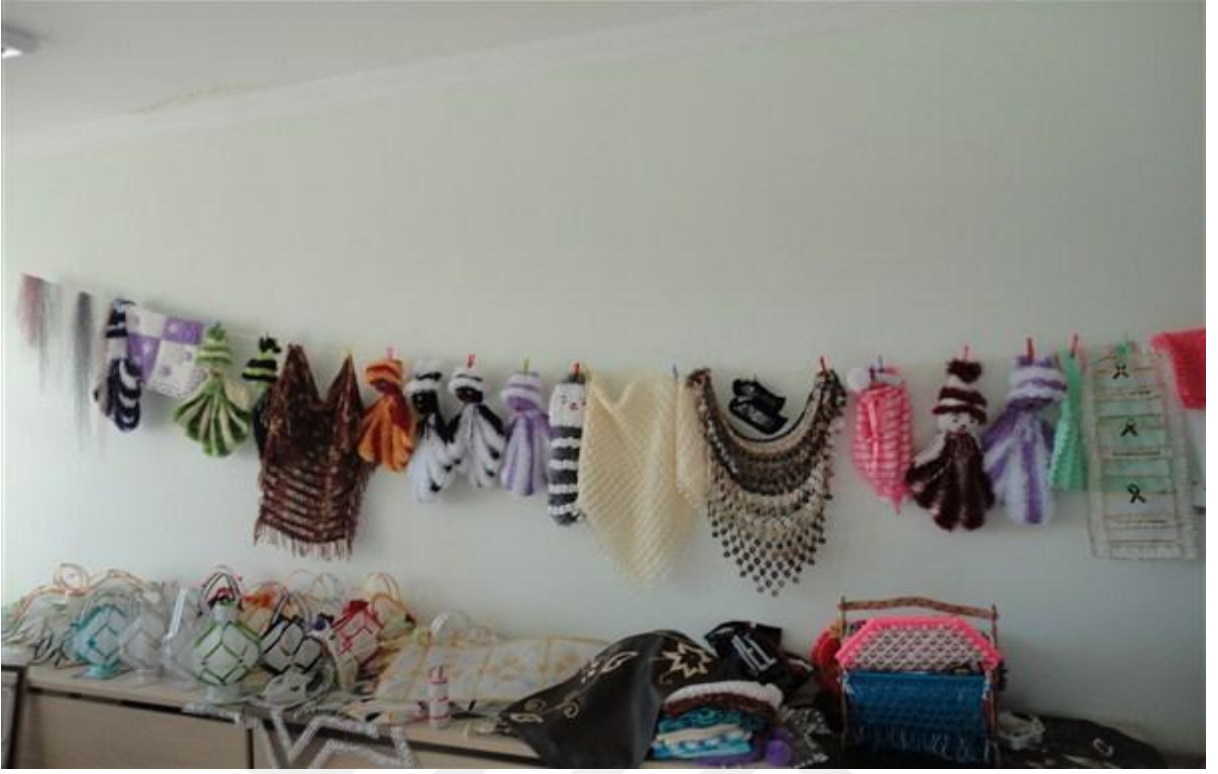
Resim 2.2. Hozat Halk Eğitimi Merkezinden bir görünüm

Resim 2.3. Hozat Halk Eğitimi Merkezi sergisinden bir görünüm

Resim 2.4. Hozat Halk Eğitimi Merkezi yıl sonu sergisinden bir görünüm

Resim 2.5. Hozat Halk Eğitimi Merkezi yıl sonu sergisinden bir görünüm

Resim 2.6. Kursiyerlerin ürettiği el emeği göz nuru ürünlerden bir görünüm

3.BULGULAR VE TARTIŞMA

3.1. Yöntem

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, evren ve örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama araçları ve verilerin analizine yer verilmiştir.

3.2. Araştırmanın Yöntemi

Halk Eğitimi Merkezinin açmış olduğu kurslara kursiyerlerin katılım nedenleri ile kursiyerlerin kurslardan memnuniyet düzeyleri var olduğu haliyle betimlenmeye çalışıldığından, araştırma nicel araştırma kapsamında ilişkisel tarama modelinde desenlenmiştir. İlişkisel tarama ya da betimsel araştırma modeli bir durumu, bir olayı ya da belli koşulları gözlemlemek, var olduğu haliyle gözlem sonucunu yorumlamak üzere kaydetmektir. Diğer bir ifadeyle nicel araştırma kapsamında yapılan ilişkisel tarama modelinde araştırmacı var olan durumu olduğu gibi ve ayrıntısıyla betimlemeye ve durum hakkında ayrıntılı bilgi vermeye çalışır (Öktem, 2005). Diğer taraftan tarama ya da betimsel araştırmalarda genellikle evreni temsil eden ve belli ilke ve tekniklere göre seçilen bir örneklem üzerinde çalışılır (Karasar, 2010; Büyüköztürk ve ark., 2008).

Bu araştırma için Munzur Üniversitesi Rektörlüğü, Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı'nın 28.04.2022 Oturum Tarihli, 10.05.2022-51987 Tarih ve Sayılı Kararı İle Etik Kurul Onay Belgesi Alınmıştır.

3.3. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini 2021-2022 (01.01.2022 ile 30.06.2022 tarihleri arasında) eğitim öğretim yıllarında Hozat Halk Eğitimi Merkezinin açtığı kurslara katılan kursiyerler, örneklemini ise kursiyerler arasından kendilerine ulaşılabilen kursiyerler oluşturmuştur (Tablo 3.1). Buna göre 01.01.2022-30.06.2022 tarihleri arasında Hozat Halk Eğitimi Merkezinin açtığı kurslara katılan kursiyer sayısı 767'dir. Bu kursiyerler arasından evrendeki birey sayısının bilinmesi durumunda örneklem miktarını belirleme formülüne göre en az 253 kursiyerin örnekleme oluşturması gerekmektedir. Ancak bu araştırma için

uygulanan anket sayısı 500 olarak belirlenmiş, dönen ve analize tabi tutulur görülen anket sayısı 352 olarak kararlaştırılmıştır (Tablo 3.1).

Tablo 3. 1. Hozat Halk Eğitimi Merkezi Kurs ve Kursiyer Sayısı (01.01.2022-30.06.2022)

Yıllar	Kurs Sayısı	Kursiyer Sayısı	Kadın Kursiyer	Erkek Kursiyer
01.01.2022-30.06.2022	38	767	316	451
Toplam	38	767	316	451

Örneklem hesaplama %95 güvenirlilik ile ($\alpha=0.05$ hata ile)

Kitledeki birey sayısı biliniyorsa;

$$n = N t^2 pq / d^2(N-1) + t^2 pq = 15555/633$$

$$n = 253$$

Bu hesaplama göre en az 253 kursiyerden oluşması gereken örneklem için 352 sayısına ulaşılmıştır.

N: Kitledeki birey sayısı (767)

n: Örneklem alınacak birey sayısı (?)

p: İncelenen olayın görülme sıklığı (olasılığı) (0.20)

q: İncelenen olayın görülmemesi sıklığı (olasılığı) (0.80)

t: Belirli serbestlik derecesinde ve saptanan yanılma düzeyinde t tablosundan bulunan teorik değer (1.96)

d: Olayın görülme sıklığına göre yapılmak istenen $\pm$ sapma (0,05) (Sekaran, 2003; Bartlett, Kortlik ve Higgins, 2001; Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004).

Buna göre; 767 kursiyere uygulanan anketlerin dönüş oranı $352/767 = \%45$ 'tir. Bu oran istatistiksel olarak evreni temsilde uygun bir düzeydir. Bu araştırma için örneklem hesaplanması sonucu en az 253 olarak bulunan örneklem sayısına karşılık uygulanan anketlerden işleme tabi tutulur görülen 352 kursiyerin anketleri araştırmanın örneklemini olarak analize tabi tutulmuştur. Örneklem grubuna ait betimsel istatistikler Tablo: 3.2'de verilmiştir.

Tablo 3. 2. Örneklem Grubuna Ait Kişisel Bilgilerin Frekans ve Yüzde Dağılımı: (N=352)

Sıra No	Değişkenler	Özellikler	N	%
	Cinsiyetiniz	Kadın	220	62,5
		Erkek	132	37,5
	Medeni Durumunuz	Evli	180	51,1
		Bekâr	159	45,2
		Diğer	13	3,7
	Yaşınız	18-22	56	15,9
		23-27	92	26,1
		28-33	73	20,7
		34-39	61	17,3
		40-45	43	12,2
		46-50	17	4,8
		51+ üstü	10	2,8
	İş ve Mesleğiniz	Kamuda çalışıyorum	80	22,7
		Emekli	150	42,6
		Kendime ait işte çalışıyorum	70	19,9
		Ev kadını	18	5,1
		İşsiz	30	8,5
		Özel Sektörde çalışıyorum	4	1,1
	Gelir Düzeyiniz	1000 TL ve altı	51	14,5
		1001 – 3000 TL arası	76	21,6
		3001 TL -5000 TL arası	120	34,1
		5001-7000 TL arası	47	13,4
		7001-9000 TL arası	28	8,0
		9001-Üstü gelir	25	7,1
	Eğitim Durumunuz	İlkokul	5	1,4
		Ortaokul	65	18,5
		Lise	128	36,4
		Ön Lisans	81	23,0
		Lisans	51	14,5
		Lisans Üstü	1	,3
	Şu anda kayıtlı olduğunuz kursun türünü belirtiniz	Mesleki ve Teknik	245	69,6
		Genel (sosyal / kültürel)	107	30,4
	Daha önce Halk Eğitimi Merkezlerinde açılan kurslara katıldınız mı?	Evet	241	68,5
		Hayır	111	31,5
	Çocuk sayısı	1	145	41,2
		2	195	55,4
		3	8	2,3
		4	3	,9
		5	1	,3

Araştırmaya katılan kursiyerlerin cinsiyetlerine göre; % 62.5'i kadın, %37.5'i erkektir. Medeni durumlarına göre ise; % 51.1'i evli, %45.2'si bekar ve % 3.7'si ise diğer medeni duruma sahiptirler. Yaşlara göre; % 15.9'u 18-22 yaş aralığında, % 26.1'i 23-27 yaş aralığında, %20.7'si 28-33 yaş aralığında, % 17.3'ü 34-39 yaş aralığında, % 4.8'i 46-50 yaş aralığında ve % 2.8'i ise 51 ve üstü yaş aralığındadır. Mesleklere göre araştırmaya katılanların % 22.7'sinin kamuda çalıştıkları, % 42.6'sının emekli, %19.9'unun kendilerine

ait bir işte çalıştıkları, % 5.1'nin ev kadını oldukları, % 8.5'inin işsiz ve % 1.1'inin ise özel sektörde çalıştıkları görülmektedir. Gelir durumlarına göre; % 14.5'inin aylık gelirlerinin 1000 TL ve altında, % 21.6'sının 1001-3000 TL arasında, % 34.5'inin 3001-5000TL arasında, % 13.4'nün 5001-7000 TL arasında, % 8.0'ın 7001-9000 TL arasında ve % 7.5'nin ise 9001-üstü TL gelir düzeyindedirler. Araştırmaya katılanların %1,4'ü ilkokul, %18,5'i ortaokul, %36,4'ü lise, %23,0'ı ön lisans, %14,5'i lisans ve %0,3'ü ise lisans üstü eğitim sahibidirler. Kurs türüne göre; %69,62'si Mesleki ve Teknik ve %30,4'ü ise Genel (Sosyal-Kültürel) amaçlı kurslara katılmaktadır. Yine %68,5'i daha önce Halk Eğitimi Merkezinin açtığı kurslara katıldıklarını ve %31,5'inin ise katılmadıklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılanların %41,2'si 1, %55,4'ü 2, %2,3'ü 3, %0,9'u 4 ve %0,3'ü ise 1 çocuk sahibidir.

3.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri (1) “Kişisel Bilgi Formu”, (2) “Kurslara Katılma Sebepleri” (nedenleri) ve (3) “Kursiyer Memnuniyeti” olmak üzere üç bölümden oluşan anket kullanılarak elde edilmiştir.

3.4.1. Kurslara katılma nedenleri/sebepleri anketi

“Kursa Katılma Nedenleri” anketi Millî Eğitim Bakanlığınca Halk Eğitim Merkezlerinde kursiyerlerin kurslara katılma nedenlerini tespiti yönelik hazırlayıp uyguladığı bir ankettir. Araştırmacılar “Kursa Katılma Nedenleri”ni farklı dönemler ve yıllarda benzer araştırmalarda kullanılmışlardır. Nitekim Selçuk (2020) söz konusu anketi Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi, Sayı: 2645 ‘ten alıp tezinde kullanmıştır. Aynı şekilde Coşkun’da (2012) “Halk Eğitimi Merkezlerinde Açılan Kurslara Katılan Yetişkinlerin Beklentilerinin ve Memnuniyetlerinin Değerlendirilmesi (Tuzla Örneği)” adlı tezinde kullanmıştır. Anket 16 ifadeden oluşmaktadır. Likert ölçekli şeklinde düzenlenen anketin sorularına yanıtlar “evet” (3), “kısmen” (2) ve “hayır” (1) şeklinde düzenlenmiştir.

Selçuk’un Kurslara katılma nedenleri/sebepleri anketi için yaptığı güvenilirlik analizi sonucu Cronbach Alpha değeri 0,737, Peker ve ark. (2021) 0,879 olarak hesaplamışlardır. Bu araştırma için yapılan güvenilirlik analiz sonucu Alpha Güvenirlik katsayısı 0.892 olarak hesaplanırken, yapı geçerliliği için alınan uzman görüşü yeterli görülmüştür.

3.4.2. Kursiyer Memnuniyeti Anketi

“Kursiyer Memnuniyet Anketi” Halk Eğitim Merkezlerinde kurslara katılan kişilere uygulanan ve sorularından iki olumsuz ve 16 olumlu ifade olmak üzere 18 ifadeden oluşan likert ölçek türünde bir ankettir (Selçuk, 2020). Ankette Kurslara katılma nedenleri anket sorular benzeri “evet” (3), “kısmen” (2) ve “hayır” (3) şeklinde cevap skalası düzenlenmiştir. Anketin Selçuk (2020) tarafından Cronbach Alpha değeri 0,742, Peker ve ark. (2021) ise 0,888 olarak hesaplamışlardır. Bu araştırma için Alpha Güvenirlilik katsayısı 0.846 olarak hesaplanmıştır. Keza anketin kapsam geçerliliği için uzman görüşü yeterli görülmüştür.

3.4.3. Verilerin analizi

Verilerin analizinde hangi istatistiksel tekniklerin kullanılmasına karar vermeden önce, anketlerden elde edilen puanların normal dağılım gösterip göstermediği için Skewness ve Kurtosis değerlerine bakılmış. Nitekim bu değer kursa katılma nedenleri anketi için Skewness=.619-.130; Kurtosis =.676-.259) ve kurstan memnuniyet anketi için ise Skewness=.695-.130; Kurtosis =.456-.259 olarak hesaplanmıştır. Böylece yapılan analiz sonucu her iki anket puanlarının normal dağılım gösterdiği görülmüştür (Büyüköztürk, 2002:40). Bunun üzerine verilerin analizinde betimsel istatistikler yanında parametrik testler kullanılmıştır. Ayrıca anketlerden elde edilen puanlar değerlendirilirken aşağıdaki aralık değerleri dikkate alınmıştır (Tablo 3.3). Buna göre anketin her bir sorusuna verilen yanıtların ortalaması 3’e yakın olması durumunda ifadelere katılma düzeyinin yüksek, 1’e doğru ve yakın olması durumunda ise ifadelere katılma düzeyinin düşük olduğuna (Özdamar, 2004) yorumlanmıştır.

Tablo 3. 3. Ölçeklerden Alınan Puanlar Değerlendirilirken Referans Alınan Aralık Değerleri

Seçenekler	Puanlar	Puan Aralığı	Değerlendirme
Önemsiz/Hayır	1	1.00-1.66	AZ
Önemli/Evet	2	2.34-3.00	Orta
Kısmen/Kısmen	3	1.67-2.33	Düşük

3.4.4. Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde alt problemlere ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

3.4.4.1. Birinci alt probleme ilişkin bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi; “Kursiyerlerin Halk Eğitimi Merkezinin açtığı kurslara katılma nedenlerine katılma düzeyi nedir?” şeklinde ifade edilmiştir. Kursiyerlerin Halk Eğitimi Merkezlerinin açtıkları kurslara katılma nedenlerine ilişkin görüşlerin betimsel istatistikleri Tablo 3.4’ de verilmiştir (N=352).

Tablo 3.4. Kursiyerlerin Halk Eğitimi merkezlerinin açtıkları kurslara katılma nedenleri betimsel istatistikleri (N=352).

Madd e No	Anket Soru Maddeleri	N	Mean	Std. Deviation
kk14	Çevremde daha çok takdir görme isteği	352	1,75	,800
kk16	Kendimin ve ailemin bazı ihtiyaçlarını evde karşılayarak, aile masraflarını azaltma ihtiyacı	352	1,65	,792
kk13	Sadece merak ettiğim için	352	1,75	,762
kk10	Katıldığım kursa çevre tarafından değer verilmesi	352	1,56	,737
kk3	İçinde bulunduğum stres ve sıkıntıdan kurtulmak için	352	1,53	,716
kk12	Yeni bir iş için hazırlanma isteği	352	1,49	,708
kk8	Asıl işim yanında ek gelir sağlayacak ikinci bir iş için gerekli bilgi ve beceri edinme isteği	352	1,57	,701
kk15	Kurs sonunda alacağım belgeye ihtiyaç duymam	352	1,48	,687
kk1	Yeni insanlarla tanışma ve yeni arkadaşlar edinme isteği	352	1,43	,672
kk11	Meslek edinmek veya mesleğimi geliştirmek	352	1,44	,664
kk4	Toplumun hızlı değişmesine uyum sağlayabilmek için	352	1,47	,631
kk9	Aileme, çevreme veya çalıştığım kuruma daha faydalı olma isteği	352	1,38	,625
kk2	Bedensel ve ruhsal olarak daha sağlıklı olmak için	352	1,35	,600
kk6	Günlük yaşamımda değişiklik yapma isteği	352	1,38	,596
kk5	Boş zamanlarımı değerlendirme isteği (Hobi)	352	1,39	,584
kk7	Bireysel özelliklerimi geliştirmek için	352	1,31	,536
Tümü için		352	1,4950	,41986

Tablo 3.4'te de görüldüğü üzere Halk Eğitimi Merkezi'nin açtığı kurslara kursiyerlerin katılma nedenlerine 1,75 ortalama ile en yüksek düzeyde “Çevremde daha çok takdir görme isteği” ve “Sadece merak ettiğim için” ifadelerine katılmışlardır. “Kendimin ve ailemin bazı ihtiyaçlarını evde karşılayarak, aile masraflarını azaltma ihtiyacı” ifadesine 1.65 ortalama ile ikinci en yüksek düzeyde katılmışlardır. Üçüncü en yüksek düzeyde kaldıkları ifade ise 1.57 ortalama ile “Asıl işim yanında ek gelir sağlayacak ikinci bir iş için gerekli bilgi ve beceri edinme isteği” ifadesi olmuştur.

En düşük düzeyde kursa katılma nedenlere ifadelerinden; sırasıyla 1.31 ortalama ile en düşük düzeyde “Bireysel özelliklerimi geliştirmek için”, ikinci en düşük düzeyde katıldıkları ifade 1.38 ortalama ile “Günlük yaşamımda değişiklik yapma isteği” ifadesi olurken, üçüncü en düşük düzeyde ise 1.39 ortalama ile “Boş zamanlarımı değerlendirme isteği (Hobi)” ifadesine katılmışlardır. Ancak bir bütün olarak değerlendirildiğinde kursiyerlerin kursa katılma nedenlerine düşük ya da az düzeyde ($\bar{X}=1.50$) katıldıkları görülmektedir.

3.4.4.2. İkinci alt probleme ilişkin bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Halk Eğitimi Merkezinin açtığı kurslardan kursiyerlerin memnuniyetleri ne düzeydedir?” şeklinde ifade edilmiştir.

Halk Eğitim Merkezinin açtığı kurslardan kursiyerlerin kursiyerlerin memnuniyet düzeyi betimsel istatistikleri Tablo 3.5’ te verilmiştir (N=352).

Tablo 3. 5. Memnuniyet düzeyi betimsel istatistikler

		N	Mean	Std. Deviation
km9	Merkezimizde sizi huzursuz eden durumlar oldu mu?	352	2,41	,805
km8	Kursta size anlatılan konuları anlamakta zorlandınız mı?	352	2,38	,786
km19	Ders için ihtiyaç duyulan araç gereçleri yeterli buluyor musunuz?	352	1,60	,744
km10	Halk Eğitimi merkezinde açılan kursların halkın beklentilerini karşıladığını düşünüyor musunuz?	352	1,53	,715
km20	Aldığınız eğitimin ihtiyacınızı karşılayacağını düşünüyor musunuz?	352	1,53	,704
km7	Halk Eğitimi merkezi toplumun kültürel ve sosyal ihtiyaçlarını destekliyor mu?	352	1,51	,667
km14	Halk Eğitimi merkezinde yeterince sosyal ve kültürel faaliyetleri düzenleniyor mu?	352	1,46	,657
km1	Halk Eğitimi merkezinde aldığınız bu eğitim amacınızı gerçekleştirdi mi?	352	1,45	,648
km5	Merkezin yönetici ve eğiticileri dışında kalan diğer personel de işlerinizi kolaylaştırmak için size yardımcı oldu mu?	352	1,45	,648
km11	Halk Eğitimi merkezinde aldığınız eğitim çalışma hayatınıza katkı sağlayacak mı?	352	1,42	,644
km13	Halk Eğitimi merkezinde sınavların değerlendirilmesinde adil davranıldığına inanıyor musunuz?	352	1,38	,637
km12	Halk Eğitimi merkezinde kursiyerleri ilgilendiren konular hakkındaki duyurular zamanında yapılıyor mu?	352	1,37	,618
km16	Halk Eğitimi merkezi yöneticileri sınıfları ziyaret ediyor mu, varsa eksiklik ve aksaklıkların giderilmesi için çalışmalar yapılıyor mu?	352	1,34	,601
km18	Halk Eğitimi merkezinin beklentilerinize uygun eğitim verdiğini düşünüyor musunuz?	352	1,35	,594
km6	Merkezin daha iyi iş görmesini sağlamak bakımından yönetici ve eğiticilerin yeterince çalıştıklarını gözlemlediniz mi?	352	1,39	,570
km17	Halk Eğitimi merkezinde açılan diğer kurs ve etkinliklere katılmak ister misiniz?	352	1,31	,564
km4	Aldığınız bu eğitimin sonunda Halk Eğitimi merkezinde görev alan kurs öğretmenlerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	352	1,29	,552
km15	Merkezimizde kurs ve kursiyerlerden kaynaklanan sorunlar müdür veya müdür yardımcıları tarafından dikkate alınıyor mu?	352	1,30	,551
km3	Halk Eğitimi merkezlerini eğitim ve öğretimsel ilgili değişim ve gelişmeleri takip ettiğini düşünüyor musunuz?	352	1,36	,532
km2	Halk Eğitimi merkezlerini yakınlarınıza ve diğer kişilere tavsiye etmeyi düşünüyor musunuz?	352	1,23	,466
Tümü için		352	1,5041	,32347

Tablo 3.5’te memnuniyet düzeyi betimsel istatistikler incelendiğinde kursiyerlerin en yüksek düzeyde; 2.41 ortalama ile “Merkezimizde sizi huzursuz eden durumlar oldu mu?” ifadesine katılmışlardır. Bunun diğer bir anlamı kurs süresince Halk Eğitim Merkezinde kursiyerlerin kendilerini rahatsız eden herhangi bir durumla karşılaşmamışlar ve bu durum ise memnuniyet verici olmuştur. İkinci en yüksek düzeyde memnun oldukları ifade 2.38 ortalama ile “Kursta size anlatılan konuları anlamakta zorlandınız mı?” ifadesine katılmışlardır. Bu bulgunun diğer bir anlamı kurs süresince kursiyerler sunulan öğrenme materyallerini kendilerinin anladıkları şekliyle sunulmasından memnun kalmışlardır. Üçüncü en yüksek düzeyde memnuniyet ifadelerden “Ders için ihtiyaç duyulan araç gereçleri yeterli buluyor musunuz?” ifadesine 1.60 ortalama düzeyinde katılmış olmalarıdır. Diğer bir ifadeyle kursiyerler aldıkları kurslarda kullanmak üzere sunulan araç-gereçlerin yeterliliğinden ve özelliklerinden memnun kalmışlardır.

Kurstan memnuniyet ifadelerinden en düşük düzeyde; 1.23 ortalama ile “Halk Eğitimi Merkezlerini eğitim ve öğretimsel ilgili değişim ve gelişmeleri takip ettiğini düşünüyor musunuz?” ifadesine, ikinci en düşük düzeyde 1.36 ortalama ile “Halk Eğitimi Merkezlerini eğitim ve öğretimsel ilgili değişim ve gelişmeleri takip ettiğini düşünüyor musunuz?” ifadesine ve üçüncü en düşük düzeyde ise 1.30 ortalama ile “Merkezimizde kurs ve kursiyerlerden kaynaklanan sorunlar müdür veya müdür yardımcıları tarafından dikkate alınıyor mu?” ifadesine katılmışlardır. Diğer bir ifadeyle Halk Eğitim Merkezi’nin değişim ve gelişmeleri ayak uydurma ile kursiyerler olarak karşılaştıkları sorunlara ilişkin yönetimin yeterli duyarlılığı göstermedikleri noktasında memnuniyetsizliklerini dile getirmişlerdir.

3.4.4.3.Üçüncü alt probleme ilişkin bulgular

Üçüncü alt problem “Halk Eğitimi Merkezinin açtığı kurslara kursiyerlerin katılma nedenleri ile kurslardan memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” şeklinde ifade edilip, bulgular tablo 3.6’da verilmiştir.

Tablo 3. 6. Kursa katılma nedenleri ve kurstan memnuniyet ölçek puanları için Pearson momentler korelasyon analiz sonucu

Değişkenler		KATILMANEDENLERİ	MEMNUNİYET
KATILMANEDENLERİ	Pearson Correlation	1	,289**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	352	352
MEMNUNİYET	Pearson Correlation	,289**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	352	352
**, Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).			

Cohen'in sınıflandırmasına göre "0,10-0,29=düşük, 0,30-0,49=orta ve 0,50-1,0=yüksek" korelasyonu göstermekteyken; Büyüköztürk'ün sınıflandırmasına göre "0,0-0,29=düşük, 0,30-0,69=orta, 70-1,00=yüksek" korelasyonu göstermektedir. Korelasyon düzeyleri ile ilgili var olan farklı iki görüşe de değerlendirmede yer verilmiştir. Tablo 3.5'te bu veriler için korelasyon katsayısı 0.289 olduğu görülmektedir. Anlamlılık değerinin 0.05'ten küçük olması (Sig. 2-tailed) nedeniyle memnuniyet ve kursa katılma değişkenleri arasındaki ilişki anlamlıdır ($p<.05$). Bulunan korelasyon katsayısının karesi alınarak determinasyon katsayısı hesaplanmış (R^2) ve $R^2=0.08$ olarak hesaplanmıştır. Bu bulguya göre kurstan memnun olma değişkenliğinin yaklaşık 0.08'nin (% 08) kursa katılma değişkeni ile açıklanabilir olduğu görülmüştür. Bu oran iki değişken arasındaki korelasyon anlamında oldukça düşük bir orandır. Diğer bir ifadeyle kursa katılma nedeni ile kurstan memnuniyet düzeyleri arasında elde edilen puanların oldukça düşük düzeyde ($r=0.229$) bir korelasyona sahiptirler. Bu da kursa katılma nedenleri ile kurstan memnuniyet puan ortalamaları arasında gözle görülür bir ilişkinin olmadığı anlamına geldiğine yorumlanabilir (Büyüköztürk, 2007).

3.4.4.4. Dördüncü alt probleme ilişkin bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi "Halk Eğitimi Merkezinin açtığı kurslara kursiyerlerin katılma düzeyleri; cinsiyet, yaş, medeni durum, öğrenim durumu, iş ve meslek durumu ve daha önce Halk Eğitimi Merkezi kurslarına katılıp katılmamaya göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?" şeklinde ifade edilmiş ve bu alt probleme ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir.

3.4.4.4.1. Kursa katılma nedenleri ve kurstan memnuniyetin cinsiyete göre anlamlılık düzeyi

Kursiyerlerin kursa katılma nedenlerine ve kurslardan memnuniyet ifadelerine katılma düzeyinin kadın ve erkek kursiyer arasında anlamlı farklılık gösterip göstermediğini tespit amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına ilişkin çıktılar Tablo 3.7’de verilmiştir

Tablo 3. 7. Kursiyerlerin kursa katılma nedenleri ve kurstan memnuniyet düzeylerinin Cinsiyete göre farkın anlamlılığı için analiz sonuçları

	Cins	N	Mean	S	sd	t	p
KATILMANEDENLERİ	1	215	1,3939	0,38	360	5,93	0,000
	2	137	1,6537				
MEMNUNİYET	1	215	1,4826	0.29	350	1,57	0,12
	2	137	1,5380				

Tablo 3.7 incelendiğinde kursiyerlerin kursa katılma nedenleri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterirken $t(360) = 5.93$, $p < .05$, memnuniyete ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık göstermemiştir $t(350) = 1.57$, $p > .05$. Erkek kursiyerlerin kurslara katılma nedenlerine ilişkin ifadelerine katılma düzeyi ($X = 1.65$), kadın kursiyerlere ($X = 1.40$) göre daha yüksektir. Bu bulgu, kursa katılma nedenleri ifadelerine katılmaları ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişkinin olduğuna da yorumlanabilir. Aynı şekilde kursiyerlerin kurstan memnuniyet düzeyi cinsiyete göre (Kadın=1.48-Erkek= 1.54) anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Bu bulgu ise Halk Eğitim Merkezinin açtığı kurslara katılan kadın ve erkek kursiyerlerin memnuniyetleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığına yorumlanmıştır.

3.4.4.4.2. Medeni durumuna göre farkın anlamlılığı

Kursiyerlerin kursa katılma nedenlerine ve kurslardan memnuniyet ifadelerine katılma düzeyinin evli ve bekar kursiyerler arasında anlamlı farklılık gösterip göstermediğini tespit amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına ilişkin çıktılar Tablo 3.8’de verilmiştir.

Tablo 3. 8. Medeni durumuna göre farkın anlamlılığı için analiz sonuçları

	med	N	Mean	S	sd	t	p
KATILMANEDENLERİ	1	180	1,5045	,41	377	,437	,662
	2	159	1,4843	,44			
MEMNUNİYET	1	180	1,4742	,33	377	-1,806	,072
	2	159	1,5377	,32			

Kursiyerlerin kursa katılma nedenlerine katılma düzeyleri $t(377)=.437$, $p>.05$ ile kurstan memnuniyet düzeyleri $t(377)= -1,806$ medeni duruma göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Bu bulgu kursiyerlerin kursa katılma ve kurslardan memnuniyetinin medeni durumlarıyla ilişkisinin olmadığına yorumlanmıştır.

3.4.4.4.3. Daha önce Halk Eğitimi Merkezinin açtığı kursa katılıp katılmamaya göre farkın anlamlılığı için analiz sonuçları

Kursiyerlerin kursa katılma nedenlerine ve kurslardan memnuniyet ifadelerine katılma düzeyinin daha önce kursa katılan ve katılmayan kursiyerler arasında anlamlı farklılık gösterip göstermediğini tespit amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına ilişkin çıktılar Tablo 3.9’da verilmiştir.

Tablo 3. 9. Halk Eğitimi Merkezin açtığı kursa katılıp katılmamaya göre farkın anlamlılığı için analiz sonuçları

	kurs	N	Mean	S	sd	t	p
KATILMANEDENLERİ	1	236	1,4793	,40233	348	-1,106	,269
	2	114	1,5323	,45476			
MEMNUNİYET	1	236	1,5445	,32706	348	3,380	,001
	2	114	1,4215	,30184			

Kursiyerlerin kursa katılma nedenleri ifadelerine katılma düzeyleri daha önce Halk Eğitimi merkezinin verdiği kurslara katılıp katılmama durumuna göre $t(348)=-1,106$, $p>.05$ anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Buna karşılık kurstan memnuniyet düzeyleri kursiyerlerin daha önce kursa katılıp katılmama düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir $t(348)=3,380$, $p<.05$. Diğer bir ifadeyle kursiyerlerin kursa daha önce katılıp katılmama durumları kursa katılma nedenleriyle herhangi bir ilişkisi istatistiksel olarak tespit edilmezken, kursiyerlerin daha önce kursa katılıp katılmama durumlarıyla

memnuniyetleri arasında istatistiksel olarak ilişkinin olduğu görülmüştür. Bu bulgu kurslardan kursiyerlerin memnuniyetleri ile daha önce kursa katılıp katılmama arasında anlamlı bir ilişkinin olduğuna yorumlanabilir. Diğer bir ifadeyle kursa daha önce katılanların katılmayanlara göre memnuniyet düzeyi daha düşüktür.

3.4.4.4. Kurs türüne göre farkın anlamlılığı

Kursiyerlerin kursa katılma nedenlerine ve kurslardan memnuniyet ifadelerine katılma düzeyinin Mesleki ve Teknik kurslara ve Genel (sosyal / kültürel) kurslara katılan kursiyerler arasında anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına ilişkin çıktılar Tablo 3.10'da verilmiştir.

Tablo 3. 10. Kurs türüne göre farkın anlamlılığı için analiz sonuçları

	tür	N	X	S	sd	t	p
KATILMANEDENLERİ	Mesleki ve Teknik	245	1,4750	,41690	349	-1,407	,160
	Genel (sosyal / kültürel)	106	1,5436	,42601			
MEMNUNİYET	Mesleki ve Teknik	245	1,5329	,32836	349	2,426	,016
	Genel (sosyal / kültürel)	106	1,4425	,30172			

Kursiyerlerin kursa katılma nedenlerine katılma düzeyleri kursiyerlerin katıldığı kurs türüne $t(349)=-1.407$, $p>.05$ ve kursiyerlerin kurslardan memnuniyet düzeyi $t(346)=2.426$, $p>.05$ katıldıkları kurs türüne göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. Kursiyerlerin kursa katılma nedenlerine katılma düzeyleri erkek kursiyerlerin ($\bar{X}=54$) kadın kursiyerlere göre daha düşük iken, kurslardan memnuniyet düzeyleri bakımından kadınların memnuniyet düzeyi erkek kursiyerlerin memnuniyet düzeyinden daha yüksek ($\bar{X}=1.53$) çıkmıştır.

3.4.4.4.5. Eğitim düzeylerine göre kursiyerlerin kursa katılma nedenleri ve kurstan memnuniyet düzeylerinin karşılaştırılması

Kursiyerlerin kurslara katılma düzeyleri ve kurslardan memnuniyet düzeylerinin, eğitim düzeylerine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini test etmek için uygulanan ANOVA sonuçlarının SPSS 24.0 çıktıları Tablo 3.11’de verilmiştir.

Tablo 3. 11. Kursiyerlerin kursa katılma nedenleri ve kurslardan memnuniyetleri anket puanlarının eğitim düzeylerine göre ANOVA Sonuçları

ANOVA							
Varyansın Kaynağı		Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	Sig.	Anlamlı Fark
KATILMA NEDENLERİ	Gruplararası	3,748	5	,750	4,461	,001	
	Gruplariçi	58,127	346	,168			
	Toplam	61,874	351				
MEMNUNİYET	Gruplararası	1,703	5	,341	3,366	,006	
	Gruplariçi	35,023	346	,101			
	Toplam	36,727	351				

Analiz sonuçları, kursiyerlerin kursa katılma nedenlerine katılma $F(5, 346) = 4.461$, $p < .05$ ve kurstan memnuniyet düzeyleri arasında $F(5, 346) = 3.366$, $p < .05$ anlamlı bir farkın olduğunu göstermektedir. Başka bir ifadeyle, kursiyerlerin kurstan memnuniyet düzeyleri ile kursa katılma nedenlerine katılma düzeyleri eğitim düzeylerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Kursa katılma nedenlerine katılma düzeylerinin kursiyerlerin eğitim düzeyleri arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Scheffe testinin sonuçlarına göre; Orta okul ($X=1,3962$) ve ön lisans düzeyinde ($X= 1,3697$) eğitime düzeyine sahip kursiyerlerin ilkokul ($X=1,5481$), Lise ($X=1,5938$) ve Lisans ($X=1,5417$) düzeyinde eğitim düzeyine sahip olanlara göre kurslara katılma nedenlerine daha düşük düzeyde katıldıkları görülmüştür. Aynı şekilde analiz sonuçları, Kurslardan memnuniyet düzeylerinin kursiyerlerin eğitim düzeyleri arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Scheffe testinin sonuçlarına göre; ilkokul ($X=1,7019$) eğitim düzeyine sahip kursiyerlerin orta ($X=1,4654$), Lise ($X=1,5365$), Ön lisans ($X=1,4325$) ve lisans ($X=1,4922$) düzeyine sahip kursiyerlere göre memnuniyet düzeyleri daha yüksek bulunmuştur.

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Tartışma

Köken bakımından tartışmalı da olsa yetişkin eğitimi Türk Eğitim tarihi bakımında Selçuklu ve Osmanlı İmparatorluğu dönemlerine kadar gerilere gitmektedir. Selçuklu ve Osmanlı İmparatorluğu dönemi Medreseler ve Enderun Mekteplerinde, esnaf kuruluşları loncalar, silahlı kuvvetler ve bazı gönüllü kuruluşlar tarafından yetişkinlere yönelik eğitimler bu kapsamda değerlendirilmektedir (Kurt, 2000). Cumhuriyet dönemine gelindiğinde başta okuma-yazma olmak üzere, yeni toplumsal yapının inşa sürecinde (Gülbitti, 2020) yetişkinlere yönelik ihtiyaç duyulan eğitimler ilk olarak 1928 yılında Millet mektepleri başta olmak üzere devamla Halk Şubesi, Halk Mektepleri, Halk Evleri, Köy Enstitüleri, Halk Dersaneleri ve Gece Kursları aracılığı ile gerçekleştirilmiştir (Geray, 2002; Okçabol, 1994). Geline aşamada gelişen ve değişen teknik ve teknolojinin dönüştürdüğü toplumsal koşullarda ise yetişkinlere yönelik verilen eğitim AB Müktesabı da göz önünde bulundurularak hayat boyu öğrenme, sürekli eğitim, sürekli öğrenme vb. adlarla ifade edilen kurumsal yapılar aracılığı ile verilmektedir.

Yetişkin eğitiminde öne çıkan kurum Halk Eğitim Merkezleri olmaktadır. Cumhuriyet tarihinin neredeyse her döneminde yetişkinlere yönelik kurumsal yapılar içinde Halk Eğitim Merkezleri yerlerini almış, nitekim en son Millî Eğitim Bakanlığı'nın yetişkinlere yönelik eğitim hizmetleri sunan tüm kurum ve kuruluşları topladığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü çatısı altında toplarken, halk eğitim merkezleri yerini korumayı başarmışlardır.

Halk Eğitimi Merkezleri'nin temelleri 1951 yılında atılmış ve 1952 yılında Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) bünyesinde Halk Eğitimi Büroları şeklinde, akabinde 1953 yılında da köy ve kasabalarda Halk Eğitimi Odaları olarak (Kurt, 2000; Kılıç, 1981), 1960 yılına gelindiğinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı "Halk Eğitimi Genel Müdürlüğü" çatısı altında Halk Eğitim Merkezi adıyla faaliyetlerini yürütmüşlerdir (Lokmanoğlu ve diğ., 1999). 2011 yılından gelindiğinde ise Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan Olgunlaşma Enstitüleri, Açık Öğretim Okulları ve Halk Eğitim Merkezleri aracılığı ile faaliyetlerini sürdürmektedirler (Kaya, 2015; Yıldız, 2012).

Geline aşamada öğrenmenin süreklilik kazanması ülkeleri yeni tedbirler almaya yönlendirmiştir. Nitekim Avrupa yaşam boyu öğrenme olarak kavramlaştırdığı sürekli

öğrenmeyi 12,5 oranında gerçekleştirirken, bu oran Türkiye’de 2,9 oranında (Kaya, 2015) gerçekleştirmiştir.

Burada bu araştırma kapsamında üzerinde durulması gereken önemli bir nokta Halk Eğitimi Merkezleri’nin vermiş olduğu hizmetin hedef kitlesinin yetişkinlerin oluşturmalarıdır. Nitekim Hozat Halk Eğitimi Merkezi’nin de bu anlamda hedef kitlesini yetişkin eğitimi oluşturmaktadır. Hayat boyu öğrenme denildiğinde toplumun tüm kesimleri hedef kitle olurken yetişkin eğitimi, hayat boyu öğrenme kapsamında sadece bir kitleyi hedef alan eğitimi ifade etmektedir. Bu nedenle çalışmada Halk Eğitimi Merkezi eğitim hizmetleri denildiğinde yetişkin eğitimi esas alınması aynı zamanda araştırmanın kısıtı olarak da alınmıştır.

Cumhuriyet’in kurulması ile sözü edilen yetişkin eğitimi oldukça önemli bir sorun olarak, sorunun giderilmesine yönelik “halk mektepleri”, “halk dershaneleri” “halk evleri”, “millet mektepleri” gibi kurumların kurularak giderilmeye çalışılması çabaları halen devam etmekte olduğu söylenebilir. Temel nedeni iş ve meslek edinme, okur-yazarlık, bazı alanlarda ihtiyaç duyulan bilgi ve becerilerin yanında yaşanan yer ve yörede şu veya bu nedenle Halk Eğitimi Merkezlerinin açtığı kurslara yetişkinlerin devam etmek durumunda kaldıkları görülmektedir.

Halk Eğitim Merkezlerinin açtığı kurslara kursiyerlerin katılma nedenleri kadar, kurslardan kursiyerlerin memnuniyetleri de oldukça önemli olmaktadır. Bu kapsamda yapılan araştırmanın alt problemlerine ilişkin bulgular kursiyerlerin kursa katılma nedenlerine katılma düzeyleri ile kurslardan memnuniyetleri beklenen düzeyde çıkmamış olması, Halk Eğitimi Merkezi’nin amaçları doğrultusunda daha etkin kurumlar durumuna getirilmelerini gündemde tutan önemli bir durum tespiti olarak görmek mümkündür.

Nitekim Halk Eğitimi Merkezinin açtığı kurslara katılma nedenlerine Kursiyerlerin 1,75 ortalama ile en yüksek düzeyde “Çevremde daha çok takdir görme isteği “ve “Sadece merak ettiğim için” ifadelerine katılırlarken; en düşük düzeyde ise 1.31 ortalama ile “Bireysel özelliklerimi geliştirmek için ifadesine katılmışlardır. Ancak bir bütün olarak değerlendirildiğinde kursiyerlerin kursa katılma nedenlerine düşük ya da az düzeyde ($\bar{X}=1.50$) katıldıkları görülmüştür. Akkiraz’ın (1987) araştırmasında en yüksek düzeyde iş bulma ile boş zamanlarını değerlendirme kursiyerlerin kurslara katılma nedeni olarak bulunurken, Sağlam ve Korkmaz’ın (2019) araştırmasında mesleki bilgi ve beceri geliştirmeye yönelik nedenler, gelir elde etmeye yönelik nedenler, iş bulmaya yönelik nedenler, sosyal ilişkilere dair nedenler, kişisel rahatlama ve tatmin olarak tespit etmişlerdir.

ABD’de yapılan bir araştırmada ise daha fazla pratik yapmak, kendisine göre bir içe girmek, sıkıntıdan uzaklaşmak ve kendini gerçekleştirme nedenleri kursa katılma nedenleri olarak tespit edilmiştir (Ayhan, 1990). Aynı şekilde Tezcan’ın (2012) araştırmasında kursiyerler bir içe girmeyi kursa katılmaya en önemli neden olarak bulunmuştur.

Halk Eğitim Merkezi’nin açtığı kurslardan memnuniyete ilişkin en yüksek düzeyde 2.41 ortalama ile “Merkezimizde sizi huzursuz eden durumlar oldu mu ve “Kursta size anlatılan konuları anlamakta zorlandınız mı?” ifadesine katılmışlardır. Benzer araştırma bulgularına bakıldığında kurslardan memnuniyet düzeyi Peker ve Ark. (2021) araştırmalarında oldukça düşük düzeyde çıktığı görülmektedir. Özellikle sınıfların fiziki özellikleri, kurs saatlerinin uzunluğu, makine, araç ve teçhizatların bakımsız olması vb. nedenler kursiyerlerde hayal kırıklığı yarattığı g r lm ştur.

Cinsiyete göre kursiyerlerin kursa katılma ve memnuniyetleri bulguları benzer araştırma bulgularıyla karşılaştırıldığında, Hozat Halk Eğitim merkezinin açtığı kurslara katılan Erkek kursiyerlerin kurslara katılma ifadelerine ($X=1.65$) ortalama ile kadın kursiyerlere ($X=1.40$) göre daha yüksek düzeyde katılmışlardır. Aktaş ve Yolcu’nun (2020) araştırmasında Kadın katılımcılar ($X=2,43$), Erkek ($X=2,08$) katılımcılarla karşılaştırıldığında, HEM’lerdeki eğitim faaliyetlerine katılma nedenleri ekonomik nedenler bazında daha yüksek çıkmıştır. oşkun’un (2020) araştırmasında kadın ve erkek kursiyerler kurslara katılma nedenlerine yaklaşık aynı düzeyde katılmışlardır.

4.2. Sonuç

Yetişkin eğitimi oldukça tarihsel olarak gerilere gidebilen bir eğitim türü olarak günümüze kadar gelmiş ve görünen o ki gelecekte de varlığını sürdürecektir. Temel nedeni bilim, teknik ve teknolojiye meydana gelen değişimlerin yarattığı yeni toplumsal ortamlara uyumun sorunsallığıdır. Önceleri kesitsel ve süreli olarak ve aynı zamanda belli yaş gruplarına yönelik verilen yetişkin eğitimi, süreç içinde yaygın eğitim ve bugün için ise sürekli ya da hayat boyu öğrenme kapsamında daha etkin ve toplumun tüm kesimlerine verilen eğitim durumuna gelmiştir. Hayat boyu  ğrenme Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Hayat Boyu  ğrenme Genel Müdürlüğü şeklinde kurumsallaştırılmış ve Türkiye genelinde hayat boyu öğrenme ile ilgili toplumun tüm kesimlerine farklı kurumsal yapılar şeklinde eğitimler verirken, bunlardan  ne çıkan kurumlardan biri de Halk Eğitim Merkezleri olmaktadır. Temel amaçları ayırım yapmaksızın toplumun tüm kesimlerine ihtiyaç

duydıkları eğitimleri vererek kendilerini sürekli geliştirmelerine katkı sunmaktır. Özellikle yeni iş ve mesleklere yönelik sertifika programlarının ön plana çıktığı halk eğitim merkezleri, Türkiye'nin tüm illerinde ve bağlı ilçelerde örgütsel olarak vardılar. Ancak sorun Halk Eğitim Merkezlerinin açtığı kurslara kursiyerlerin katılma nedenleri ile sözü geçen kurslardan memnuniyetlerinde odaklanmakta. Kendilerine sağlanan imkân ve olanakların üstlendikleri işlevleri yerine getirmelerini zorlaştırmakta, çoğu zaman imkânsız kılabilir. Bu anlamda yapılan araştırmanın Hozat Halk Eğitim Merkezi'nin açtığı kurslara kursiyerlerin katılma nedenleri ile bu kurslardan memnuniyet düzeylerinin tespiti bulguları bir bütün olarak değerlendirildiğinde:

Kursiyerlerin kurslara katılmalarını gerekçelendiren ifadeler ile kurslardan memnuniyet ifadelerine katılma düzeyleri ortanın altında kalmıştır. Bazı demografik özellikler yönüyle yapılan analizler sonucu cinsiyet, eğitim düzeyi, medeni durumları vb. nın kurslara katılma nedenleri ile kurslardan memnuniyetleri arasında çok da anlamlı farkın ortaya çıkmadığı görülmüştür.

Kursiyerlerin kursa katılmalarını gerekli kılan en önemli neden 1,75 ortalama ile en yüksek düzeyde “Çevremde daha çok takdir görme isteği “ve “Sadece merak ettiğim için” En düşük düzeyde 1.31 ortalama ile “Bireysel özelliklerimi geliştirmek için” olmuştur.

Kursiyerlerin kurslardan memnuniyeti; 2.41 ortalama ile “Merkezimizde sizi huzursuz eden durumlar oldu mu?” ifadesi en düşük düzeyde ise 1.23 ortalama ile “Halk Eğitimi merkezlerini eğitim ve öğretimsel ilgili değişim ve gelişmeleri takip ettiğini düşünüyor musunuz?” ifadesi olmuştur.

4.3. Öneriler

Halk Eğitim Merkezleri hayat boyu öğrenme kapsamında yaş, cinsiyet, iş ve meslek vs. ayrımı yapmaksızın toplumun tüm kesimlerinin ihtiyacı eğitimlerde önemli yere sahip yaygın eğitim kurumlarındandır. Üstlendikleri işlevleri yerine getirebilmeleri önemli derecede kendilerine sağlanan imkân ve olanaklara bağlıdır. Bu anlamda Halk Eğitim Merkezleri her yönüyle (fiziki, eğitmen, ekipman, mali vb. tüm yönleriyle) desteklenmeleri gerekmektedir. Özellikle kursları üstlenen usta öğreticilerin sorumluluklarını yerine getirebilecek şekilde donatılması, özlük haklarının günün koşullarına göre düzenlenmesi gerekmektedir.

5. KAYNAKLAR

- Acun, H.**, 2015. Halk eğitimi merkezi kurslarına katılan kursiyerlerin beklentileri ve memnuniyet düzeyleri (Kastamonu ili örneği), *Yüksek Lisans Tezi*, Okan Üniversitesi, İstanbul, 35s.
- Akkiraz, K.**, 1987. Ankara şehrinde açılmış olan meslek ve beceri kurslarına katılan kursiyerlerle ilgili bir araştırma. *Lisans Tezi*, Hacettepe Üniversitesi, 37s.
- Akyüz, Y.**, 2021. Türk eğitim tarihi mö1000-ms2021. Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara, 52-53-402s.
- Albayrak, M.**, 1989. Yeni Türk harflerinin kabulü öncesinde, Halk Eğitimi ve yazı değişimi konusunda Türk kamuoyunda bazı tartışmalar ve millet mektepleri'nin açılması (1862-1928). *Atatürk Yolu Dergisi*, 2(4):463-495.
- Althusser, L.**, 2002. İdeoloji ve devletin ideolojik aygıtları, İletişim Yayınları, İstanbul, 67s.
- Ataş, U.**, 2003. Millet mektepleri (1928-1935). *Yüksek Lisans Tezi*, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, 35s.
- Ayhan, S.**, 1990. Halk eğitimine katılma ile ilgili araştırmalar. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences*, 23(1):307-322.
- Bartlett, JE, Kotrlik, JW ve Higgins, C.C.**, 2001. Organizasyonel Araştırma: Tarama Araştırmasında Uygun Örnek Büyüklüğünü Belirleme. *Bilgi Teknolojisi, Öğrenme ve Performans Dergisi*, 19:43-50.
- Büyüköztürk, Ş.**, 2007, Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı, Pegem Yayıncılık, Ankara, 122s.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Demirel, F., Karadeniz, Ş., Çakmak, E. K.**, 2008. Bilimsel araştırma yöntemleri, Pegem Akademi, Ankara, 140s.
- Celep, C.**, 2003. Halk Eğitimi, Anı yayıncılık, Ankara, 3-37s.
- Coşkun, A.**, 2012. Halk eğitimi merkezlerinde açılan kurslara katılan yetişkinlerin beklentilerinin ve memnuniyetlerinin değerlendirilmesi (Tuzla örneği). *Yüksek Lisans Tezi*, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul, 34-35s.
- Çetin, K., Gülseren H. Ö.**, 2003. Cumhuriyet dönemi eğitim stratejileri. *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı:160, 5-20s.
- Demirel, Ö., Ün, K.**, 1987. Eğitim terimleri. Şafak Matbaacılık, Ankara, 43s.
- Doğan, A.**, 2008. Halk Eğitimi merkezlerinde halkla ilişkiler kapsamında afet bilinçlendirilmesi (Erzurum Halk Eğitimi merkezi örneği), *Yüksek lisans tezi*, Ankara Üniversitesi, Ankara, 45s.

- Duman, A.**, 2007. Yetişkinler eğitimi. Ütopya Yayınevi, Ankara, 112s.
- Ergin, O.**, 1977. Türkiye maarif tarihi cild: 1-2. Eser Kültür Yayınları, İstanbul, 28s.
- Fidan, N.**, 2012. Okulda öğrenme ve öğretme, Pegem Yayınevi, Ankara, s4.
- Field, J.**, 2000. Lifelong learning and the new educational order. Stoke on Trent, Trentham, 144s.
- Freire, P.**, 1972. Pedagogy of the oppressed. Penguin, Harmondsworth, 75s.
- Gedikoğlu, Ş.**, 1953. Halk Eğitimi, İdeal Basımevi, İstanbul, 57s.
- Geray, C.**, 2002. Halk Eğitimi. Genişletilmiş 3. Baskı, İmaj Yayınları, Ankara, 145s.
- Geray, C.**, 1978. Halk Eğitimi, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları No:78, Ankara, 255-428 s.
- Gramsci, A.**, 2012. Hapishane defterleri. (Çev. Barış, B), Kalkedon Yayınları, İstanbul, 144s.
- Güvenç, B.**, 1974. İnsan ve kültür. Remzi Kitabevi, İstanbul, s.132-133
- Gülbitti, S.**, 2020. Köy enstitüleri ve halk eğitimi. *Yüksek lisans tezi*. Ankara Üniversitesi. Ankara, 45s.
- Hake, B. J.**, 2011. Rewriting the history of adult education: The search for narrative structures. *Adult Learning and Education*, 14-19.
- Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü (HBÖGM)**, 2023. Yaygın eğitim kurs programları, <https://e-yaygin.meb.gov.tr/pagePrograms.aspx>, 07.01.2023.
- Karasar, N.**, 2010. Bilimsel Araştırma Yöntemi. Nobel Yayınevi, Ankara, 67s.
- Kaya, H. E.**, 2015. Türkiye’de Halk Eğitimi merkezi. *International Journal of Science Culture and Sport*, 3: 268-277.
- Kaya, H. E.**, 2016. Yaşam boyu yetişkin eğitimi. Nobel Yayıncılık, Ankara, 176s.
- Kaya, H. E.**, 2018. Yaşam boyu öğrenme ve küresel dinamikleri. Nobel Yayıncılık, İstanbul, 15s.
- Kılıç, E.**, 1981. Halk eğitiminde kuram ve uygulama. Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enst., Ankara, 48s.
- Knowles, M. S.**, 1996. Adult learning. In R. L. Craig (Ed.), The ASTD training and development handbook: A guide to human resource development (4th ed.). McGraw-Hill, New York, 89s.

- Kurt, İ.**, 2000. Yetişkin eğitimi. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 68s.
- Lengrad, P.**, (1985). Lifelong Education: Growth of the Concept. *The International Encyclopedia of Education*. V. Husen, T ve T. Neville (Eds). Postlethwaite, 3067s.
- Lokmanoğlu, P., Nimet Gener. 1999. Yaygın Eğitimin Önemi, Tarihi Gelişimi ve Uygulama Alanları. 4. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Miser, R.**, 2006. İnternet ne öğretir?. Pegem Yayınevi, Ankara, 58-61s.
- Menteşe, S.**, 2013. Eğitim ve toplumsal değişme, *Tunceli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3), 39-59.
- Odabaş, H., Polat, C.**, 2008. Bilgi toplumunda yaşam boyu öğrenmenin anahtarı: bilgi okuryazarlığı. *Küreselleşme, Demokratikleşme ve Türkiye Uluslararası Sempozyumu*, Akdeniz Üniversitesi, Antalya, 27-30 Mart, 596-606.
- Okçabol, R.**, 1994. Halk eğitimi/yetişkin eğitimi. Der Yayınları, İstanbul, 112s.
- Öktem, R.**, 2005. Araştırma Modeli. *Eytep Yüksek Lisans Programı Araştırma Yöntemleri Dersi Ödevi*, Ankara Üniversitesi, Ankara, 23s.
- Özdamar, K.**, 2004. Paket programlar ile istatistiksel veri analizi, Kaan Kitabevi, Eskişehir, 245s.
- Özengi, M.**, 2017. Halk eğitimi merkezlerinin kursiyer görüşlerine göre durum değerlendirilmesi: Amasra örneği. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(Erte Özel Sayısı):345-361.
- Peker, D., Demirel, B., Yumuşakeker, M. C., Küçükbeyazıt, Z., Peker, F.**, 2021. Halk eğitimi merkezlerinde uygulanan kurslara kursiyerlerin katılma nedenleri ve memnuniyet algısı: Erzin ilçesi örneği, *Assam Uluslararası Hakemli Dergi* 8(19):123-139.
- Sabancı, A., Rodoplu, D.E.**, 2013. Halk Eğitimi merkezlerinin denetiminde karşılaşılan sorunlar. *E-İnternational Journal Of Educational Research*, 4(2):61-77.
- Sabancı, O., Ocakçı, E.**, 2017. Hayat boyu öğrenme. Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(24):711-722.
- Sağlam, M., Korkmaz, A.**, 2019. Yaygın eğitim kurumlarında verilen meslek edindirme kurslarının kadın istihdamına katkısı: Muğla Menteşe belediyesi örneği. *Bucak İşletme Fakültesi Dergisi*, 2(1):54-76.
- Sekaran, U.**, 2003. Research methods for business: A skill building approach., John Wiley ve Sons Inc, New York, 58s.

- Selçuk, N.**, 2020. Halk eğitim merkezlerinde düzenlenen kurslara katılan kursiyerlerin yaşam boyu büyüme beklentileri, katılım amaçlarının ve memnuniyetlerinin değerlendirilmesi (Erzincan örneği), *Yüksek Lisans Tezi*, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Erzincan, 77s.
- T. C. Resmî Gazete**, Millî eğitim bakanlığı yaygın eğitim kurumları yönetmeliği. (27587), 21.05.2010.
- T. C. Resmî Gazete**, Millî eğitim bakanlığı hayat boyu öğrenme kurumları yönetmeliği. (30388), 11.04.2018.
- Taşkın, C., Akdeniz Ar, A., Şener Yaldız, B., Erdem Özten, E.**, 2022. Halk eğitimi merkezlerinin kursiyer görüşlerine göre değerlendirilmesi: Bandırma halk eğitimi merkezi örneği. *Journal of Continuous Vocational Education and Training*, 5(1), 32-57.
- Tezcan, F.**, 2012. Halk eğitimi merkezi kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin güdüsel yönelimleri (Muğla ili merkez ilçe halk eğitimi merkezi kursları örneği), *Doktora Tezi*. Ankara Üniversitesi, Ankara, 65s.
- Toprak, M., Erdoğan, A.**, 2012. Yaşamboyu öğrenme: Kavram, politika, araçlar ve uygulama. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, (2):69-91.
- Türkoğlu, A., Uça, S.**, 2011. Türkiye’de Halk Eğitimi: tarihsel gelişimi, sorunları ve çözüm önerileri. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2):48-62.
- Ulusal Ajans**, 2015. Başkanlık. kuruluşu ve yapısı. <http://www.ua.gov.tr/kurumsal/>. 13.02.2023.
- URL-1**, 2023. <https://hayatboyu.meb.gov.tr/hayat-boyu-ogrenme/> Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü. 07 Ocak 2023.
- URL-2**, 2023, <http://www.hozat.gov.tr/tarihce>, Hozat tarihçe, 7 Ocak 2023.
- URL-3**, 2023, <http://hozat.gov.tr/nufus-ve-dagilimi>, Hozat nüfus ve dağılımı, 7 Ocak 2023.
- URL-4**, 2023, https://www.nufusu.com/ilce/hozat_tunceli-nufusu, Hozat nüfusu, 7 Ocak 2023.
- URL-5**, 2023, <https://avesis.yildiz.edu.tr/resume/downloadfile/tocalan?key=f8bd5722-7f85-4068-8cd0-5541fb9511b0>, Yaşam boyu öğrenme. 6 Ocak 2023
- URL-6**, 2023, <https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d02/c001/tbmm02001014.pdf>, TBMM Zabıt Ceridesi, 2.Devre, 1. Cilt, 1. İctima Senesi, 05.09.1339 (1923), s. 417-445.
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S.**, 2004. SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Detay Yayıncılık, Ankara, 67s.

Yıldız, A., Uysal, M., 2009. Yetişkin Eğitimi, Kalkedon Yayınevi, İstanbul, 26s.

Yıldız, K., 2012. Yöneticilerin değişimi yönetme yeterlikleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(12):177-198.

EK-1

KURSIYERKERE UYGULANAN ANKET FORMU

Sayın katılımcı;

Bu anket formu “Halk Eğitimi Merkezlerinde Açılan Kurslara Kursiyerlerin Katılma Nedenleri ve Memnuniyet Düzeylerinin İncelenmesi: Hozat Halk Eğitimi Merkezi Örneği” adlı Lisansüstü Tezine veri toplamak amacıyla hazırlanmıştır.

Anket, üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm “**DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER**” ilişkin 9 soru, ikinci bölüm “**KURSLARA KATILMA NEDENLERİNİ**” ifade eden 16 soru ve üçüncü bölüm ise “**KURSIYER MEMNİYETİ**” ile ilgili 20 ifade yer almaktadır.

Size düşen, her bir soruyu dikkatlice okuyarak içten ve samimi olarak verilen seçeneklerden uygun gördüğünüzü işaretlemektir. İsim belirtmenize gerek yoktur.

Katkılarınız için şimdiden çok teşekkürler ediyorum, güzellikler diliyorum.

Danışman

Doç. Dr. Sabit MENTEŞE

Araştırmacı

Attila BULUT

Munzur Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı

BİRİNCİ BÖLÜM
DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER

1.Cinsiyetiniz

☐ Kadın ☐ Erkek

2.Yaşınız

18-22 Yaş ☐ 23-27 Yaş ☐ 28-33 Yaş ☐ 34-39 Yaş ☐ 40-45 ☐ 46 ☐ 50 ☐
50-+ ☐

3. Medeni Durumunuz

☐ Bekar ☐ Evli ☐ Boşanmış / dul

4.Çocuğunuz var mı?

☐ Var ☐ Yok

5. Öğrenim durumunuz

☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Ön lisans ☐ Üniversite ☐ Yüksek Lisans /
Doktora

6. Mesleğiniz

☐ Ev Hanımı
☐ İşsiz
☐ Kamu sektöründe çalışıyorum
☐ Özel sektörde çalışıyorum
☐ Kendime ait işyerinde çalışıyorum
☐ Emekliyim

7. Sizin veya ailenizin aylık toplam geliri ne kadardır? (Hane içine giren tüm gelirlerin toplamı)

☐ 1000 TL ve altı
☐ 1001 – 3000 TL arası
☐ 3001 TL -5000 TL arası
☐ 5001-7000 TL arası
☐ 7001-9000 TL arası
☐ 9001-Üstü gelir

8. Daha önce Halk Eğitimi Merkezlerinde açılan kurslara katıldınız mı?

☐ Evet ☐ Hayır

9. Şu anda kayıtlı olduğunuz kursun türünü belirtiniz

☐ Mesleki ve Teknik ☐ Genel (sosyal / kültürel)

İKİNCİ BÖLÜM
KURSA KATILMA NEDENLERİ

Sıra No	Aşağıdaki soruların her birini görüşünüzü en iyi yansıtacak şekilde (x) işaretleyiniz.	ÖNEM DERECELERİ		
		ÖNEMLİ	KİSMEN	ÖNEMSİZ
1	Yeni insanlarla tanışma ve yeni arkadaşlar edinme isteği			
2	Bedensel ve ruhsal olarak daha sağlıklı olmak için			
3	İçinde bulunduğum stres ve sıkıntıdan kurtulmak için			
4	Toplumun hızlı değişmesine uyum sağlayabilmek için			
5	Boş zamanlarımı değerlendirme isteği (Hobi)			
6	Günlük yaşamımda değişiklik yapma isteği			
7	Bireysel özelliklerimi geliştirmek için			
8	Asıl işim yanında ek gelir sağlayacak ikinci bir iş için gerekli bilgi ve beceri edinme isteği			
9	Aileme , çevreme veya çalıştığım kuruma daha faydalı olma isteği			
10	Katıldığım kursa çevre tarafından değer verilmesi			
11	Meslek edinmek veya mesleğimi geliştirmek			
12	Yeni bir iş için hazırlanma isteği			
13	Sadece merak ettiğim için			
14	Çevremde daha çok takdir görme isteği			
15	Kurs sonunda alacağım belgeye ihtiyaç duymam			
16	Kendimin ve ailemin bazı ihtiyaçlarını evde karşılayarak, aile masraflarını azaltma ihtiyacı			

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
KURSIYER MEMNUNİYET ANKETİ

Aşağıdaki ifadelere ne derece katıldığınızı ifadelerin yanındaki sütunlara (X) şeklinde işaretleyiniz.		KATILIM DERECESESİ		
		EVET	KISMEN	HAYIR
1	Halk Eğitimi merkezinde aldığınız bu eğitim amacınızı gerçekleştirdi mi?			
2	Halk Eğitimi merkezlerini yakınlarınıza ve diğer kişilere tavsiye etmeyi düşünüyor musunuz?			
3	Halk Eğitimi merkezlerinin eğitim ve öğretimle ilgili değişim ve gelişmeleri takip ettiğini düşünüyor musunuz ?			
4	Aldığınız bu eğitimin sonunda Halk Eğitimi merkezinde görev alan kurs öğretmenlerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz ?			
5	Merkezin yönetici ve eğiticileri dışında kalan diğer personel de işlerinizi kolaylaştırmak için size yardımcı oldu mu?			
6	Merkezin daha iyi iş görmesini sağlamak bakımından yönetici ve eğiticilerin yeterince çalıştıklarını gözlemlediniz mi?			
7	Halk Eğitimi merkezi toplumun kültürel ve sosyal ihtiyaçlarını destekliyor mu?			
8	Kursta size anlatılan konuları anlamakta zorlandınız mı ?			
9	Merkezimizde sizi huzursuz eden durumlar oldu mu?			
10	Halk Eğitimi Merkezinde açılan kursların halkın beklentilerini karşıladığını düşünüyor musunuz?			
11	Halk Eğitimi merkezinde aldığınız eğitim çalışma hayatınıza katkı sağlayacak mı?			
12	Halk Eğitimi merkezinde kursiyerleri ilgilendiren konular hakkındaki duyurular zamanında yapılıyor mu?			
13	Halk Eğitimi merkezinde sınavların değerlendirilmesinde adil davranıldığına inanıyor musunuz?			
14	Halk Eğitimi merkezinde yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler düzenleniyor mu?			
15	Merkezimizde kurs ve kursiyerlerden kaynaklanan sorunlar müdür veya müdür yardımcıları tarafından dikkate alınıyor mu?			
16	Halk Eğitimi merkezi yöneticileri sınıfları ziyaret ediyor mu, varsa eksiklik ve aksaklıkların giderilmesi için çalışmalar yapılıyor mu?			
17	Halk Eğitimi merkezinde açılan diğer kurs ve etkinliklere katılmak ister misiniz ?			
18	Halk Eğitimi merkezinin beklentilerinize uygun eğitim verdiğini düşünüyor musunuz?			
19	Ders için ihtiyaç duyulan araç gereçleri yeterli buluyor musunuz?			
20	Aldığınız eğitimin ihtiyacınızı karşılayacağını düşünüyor musunuz?			